



Саха республикатын
Ньурба улуунун хаһыата
Хаһыат 1937 сылтан тахсар

2023 сыл алтынны
19 күнэ
Чэппиэр ● 41 № (12065)

НЬУРБА

12+



ОГНИ НЮРБЫ



Бүгүnnү
нүөмэргэ

Олохтоох салайыныны

Улуус баһылыга
Алексей Иннокентьев
нэһилиэктэринэн сырытта / 2

Үлэ сыла

Суол туттааччылар — олоҕу
хамсатааччылар / 5

Ийэ ыйа

Олох кыымын сахпыт күндү
дьоммут туһунан / 5, 7

Бырагыраама олоххо киирэр

Өссө биир санга дьизэ дьэндэйиэ



Аҕыйах сылынан күөх Ньурбабыт Норуоттар спортивнай ооньууларыгар республикабыт араас мунуктарыттан ыалдьыт бөбөтүн көрсөөрү олорор. Куоралпыт ис-тас өттүн дьаһанан, төһө кыалларынан билинги үйэ тэтимигэр эппиэттир санга тутуулары тутан, суолу-иһи оҕорон, оройуоммут үрдүк таһымга ыалдьыттары көрсөрүгэр бэлэм олоруохтаахпыт.

Бу хамсааһынна биир бас-такынан хаарбах дьизэттэн кө-һөрүү бырагыраама күүскэ үлэлээн, куорат тупсар хайыс-хатыгар төһүү күүс буолар.

Бүгүн, алтынны ый 4 күнү-гэр, ньурбаларга өссө биир үө-рүүлээх сонун кэллэ — Комсо-мольскай уулусса 49-гар санга биэс этээстээх, 43 квартира-лаах дьизэ сваятын түһэриитин сизэрэ-туома буолла. Туому толордо Ньурба оройуонун тумус туттар кийитэ, алгыс-

чыт, норуот эмчитэ Алиса Ми-хайловна Иннокентьева.

Эбэрдэ тылларын эттилэр «Ньурба оройуона» МО баһы-лыга Алексей Михайлович Ин-нокентьев, «Ньурба куорат» МТ баһылыга Геннадий Ва-сильевич Игнатьев уонна тутуу подрядчыга «Региональ-ное развитие» ХЭТ салайаач-чыта Альберт Алексеевич Ва-сильев.

Үөрүүлээх тэрээһини ыы-тарга «Кыталык» КД чөкө бөлөх буолан Наталья Сте-панова, Евгений Охотоев, Ва-лери Платонов бара сырыт-тылар.

Аны аҕыйах кэмнинэн Ком-сомольскай уулуссага өссө биир санга дьизэ дьэндэйиэ. Хаарбах дьизэттэн көһөр дьон сылаас, сырдык, толору хаач-чылыгылаах дьизэҕэ киирэр баҕа санаалара туолара кыра хаалла.

"Кыталык" КД
пресс-сулууспата.

Олохтоох салайыныны

Геннадий АНТОНОВ.

Хангалас нэһилиэгэр санга хотон тутууга түмүктэнэн эрэр. Бу ыйга үлэҕэ киирэр. Нэһилиэк баһылыга Серафим Винокуров кэпсириинэн, быйыл нэһилиэккэ иккис хотоннорун тутуутун от ыйын бүтүүтэ саҕалаабыттар.

«Улуустан санга хотон ту-туутугар 8 мөл. солк. кэлби-тэ, - диир Серафим Александрович. — От ыйын бүтэһигэр сонно Дьокуускайга баран матырыйаалларын ылбы-тым. Барытыгар бэйэбит уолаттарбыт үлэлэтиллэр. Хангаласпыт уолаттарын кэп-сэтэммин, Артем Филиппов таста. 4 сырыы оҕоһуллу-бута. Хотон тутуулар сириин үрдэтиигэ Аял Бияков үлэ-лээтэ. Куоракка олорор, сы-баарка үлэтин энкилэ суох-тук баһылаабыт Хангаласпыт уолаттара бааллар. Дьокуус-кайга уонна хоту улуустарга гаражтары уо.д.а. туппугтара. Кинилэр кэлэн хотоммутун үчүгэй хаачыстыбалаахтык туттулар.

Хотон үлэтиттэн уотун тар-дыыта, вентиляцията хаалла. Үлэтэ үмүрүйдэ даҕаны, ал-тынны 20 к. кэнниттэн сүөһүлэри киллэртиэхпит. Нэһилиэктэн ирээттэһэн үбү-лээһин быһыытынан 2 мөл. солк. көрбүппүт. Онон хол-

Хангаласка санга хотон киириэҕэ



боон 10 мөл. солк. суумалаах хотон буолла. Вентиляция-та, автопоилката, уотун тар-дыыта, тех-усулуобуйа энгин барыта кэпэрэтииптэн үбү-лэнэр. Итини сэргэ кыра быс-тах-остох үлэлэргэ эмиэ үп-харчы барар.

Хомойуох иһин, 150 сүөһү турар хотоммут балаҕан ыйыгар умайан хаалбыта. Ону хайдах гыныахпытый, «балаһыанньаны өйдөөн» диэн, кэпэрэтииппит чилиэт-тэригэр, усунуоска сүөһүлэ-рин көрдөрөр дьонно быйыл сүөһүлэрин бэйэлэрэ көрөл-лөрүгэр эттибит. Санга хотон дьобус, онон итиннэ кэпэрэ-тиип бэйэтин 70 сүөһүтэ кыс-тыахтаах, онтон 45-һэ — ынах. Биһиги тыа хаһаайысты-

батын кэпэрэтиипигэр 2017 с. үлэлэһэн саҕалаабыппыт. Бастаан кэпэрэтиип отой сүө-һүтэ суоҕа, дьонтон сүөһүлэ-рин ылан көрөн барбыппыт. Ол саҕана улуус баһылыгын 1-кы солбуйааччынан үлэ-лээбит Артур Яковлев биһиэ-хэ сүбэ-ама буолан, өйөөн улаханлык көмөлөспүтэ. «Күндээдэ» АУо-тан 20 тыһа-ҕас атыласпыппыт. Итиннэ улуустан 1 мөл. солк. биэр-биттэрэ, 450 тыһ. солк. кэп-пэрэтиип төлөөбүтэ. Ол 20 төбөтөн саҕалаан, 5 сыл иһигэр сүөһүбүт ахсаана 70-на тийдэ. Сүөһүнү үчү-гэйдик көрдөххө, дьининэн, ахсаана түргэнник эбил-лэр. Инникитин сүөһүбүт ах-саанын 200-300 төбөҕө тизэр-

дэр былааннаахпыт. Эһиил эмиэ улууспут көмөтүнэн уонна кэпэрэтииппит күүһү-нэн ити хотоммутун уһатан, 150 төбөҕө анаан эбии тутуох-пут. Өссө элбэх сүөһүнү тутар курдук.

Арыыбыт сыаҕа нэһилиэк иһинэн үлэли турар. Са-йынны кэмнэ үрүн ас дэлэй буолар. Арыыны, сүөгэйи нэ-һилиэк олохтоохторо хама-ҕатык атыылаһа ололорлор. Быйыл кэпэрэтиип үүт тут-тарар чилиэннэрин кытта холбоон үүт соҕотуопкатын былаана — 107 т. Ону толо-руохпут. Сүөһүбүт ахсаана элбээн истэҕин аайы, үрүн аһы дэлэтэр инниттэн үүт былаанын эмиэ элбэҕи ыла-мыт үлэлиэхпит».

Тирээн турар боппуруостары дьүүллэстилэр

Алтынны 13 к. улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын департамена нэһилиэктэр тыа хаһаайыстыбатын исписэлистерэ кыттылаах сүбэ мунньаҕы тэрийэн ыытта.

6 боппуруос көрүлүннэ. Ол иһигэр сүөһү-сылгы туруктаах кыстыгын тэ-рийии; «О побочных продуктах живот-новодства» диэн быйыл кулун тутар ыйтан санга киирбит федеральной сокуон; үүт, эт уонна оҕуруот аһын соҕотуопкатын; оттооһун, хортуоп-пуй уонна оҕуруот астарын хомуурун; «Ынах сүөһү кэскилэ» хос бырагы-раама; ынаҕы искусственной сизмэ-лээһин туһунан боппуруостар дьүүл-лэһилиннилэр.

Тыа хаһаайыстыбатын департаме-нын салайааччыта Леонид Ушканов бэлиэтиринэн, «Ынах сүөһү кэски-лэ» хос бырагыраама 2010 сылтан үлэ-лиир. Сүөһүлэниэн баҕалаах дьонно уулаах бастаан 70 тунгуй табаарынай кирэдьиит быһыытынан биэрэллэрэ, билигин 50 тунгуй хаалан турар. Сүөһү иитиэн баҕалаах дьон бу бырагыраама көмөтүнэн хаһаайыстыбаларын са-йыннара сылдьаллара хайҕаллаах.

Итини таһынан сүбэ мунньахха искусственной сизмэлээһин былаана хайдах туолан иһэрин, туох кыһалҕа-лар баалларын уонна балары хайдах туоратыхха сөбүн туһунан кэпсэти-лэр.

Геннадий АНТОНОВ.

Олохтоох салайыны

Геннадий АНТОНОВ.

Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев ааспыт нэдиэлэҕэ улуус нэһиликтэригэр сырытта. Субуотаҕа сүрүннээн тыа хаһаайыстыбатын үлэтин-хамнаһын билистэ.

«Нурба-Агро МТС» дириэктэринэн үлэлээн кэлбит Николай Андреев доруобуйатын туругунан үлэгиттэн уурайан эрэр. Хаһаайыстыба саҥа салайааччытынан Семен Николаев ананан үлэтин саҕалыаҕа. Хаһаайыстыбаҕа 170-тан тахса ынах сүөһүлээхтэр, 90 ынах ыана турар, кыстыыр отторун дэлэччи хааччыйыттар. 14 киһи үлэли иһэллэр. Тэрилтэ үлэтин-хамнаһын уонна инники былааннар тустарынан кэпсэти барда, саҥа салайааччы элбэх үчүгэй былааннардаах эбит. Хаһаайыстыбаҕа сүөһү ахсаанын элбэтэр наада, оччоҕо тэрилтэҕэ сайдыы суолун тобуллуоҕун туһунан этилиннэ. Тиэхиньикэлэрэ эргэрибит, водовозтара алдьанан чааһынай водовоһу кэпсэтэн уу куттараллар. Баһылык кормопроизводство программатынан тыраахтыр ылан «Нурба-Агро МТС»-ка оперативнай управлениеҕа биэриэхтэрин туһунан элтэ.

Салгы Алексей Иннокентьев уонна улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын департаменын салайааччыта Леонид Ушканов Маарга Егор Егорович Иванов бааһынай хаһаайыстыбатыгар сырыттылар. Егор Иванов 2015 с. дьиэ кэргэн ферматын сайыннараҕа грант ылан саҥа хотон туттан кирибит. Бэйэтэ сүөһүтэ суох буолан сүөһү атыылаһан уонна дьонтон сүөһүлэрин арендаҕа ылан көрбүтэ. Билигин Егор Иванов 46 сүөһүнү кыстатан турар, ол иһигэр ынаҕа - 15, тарбыйаҕа - 9. Сайын кини от кэмигэр Үөдүйгэ тийиэн оттуур, онон ити кэмгэ ынахтарын ыабат буолан, үккэ былаана кыра - 6 т. Ол ээрэри Егор Егорович хаһаайыстыба-

Улуус баһылыга нэһиликтэргэ оробуочай сырыыта



«Нурба-Агро МТС» хотонугар.

тын салгы сайыннараҕа былааннаах. 10 гаалаах бааһына-тыгар 2 гаатыгар бурдук ыспыт, аны элбэх сыллаах оту ыһар баҕалаах. Манна кини базатыгар эбии хотон тутан, үлэһиттэри булан хаһаайыстыбаны хайдах баҕарар сайыннараахтарын сөбүн эттэ. Алексей Иннокентьев атын нэһиликтэргэ курдук, Маарга эмиэ кэпэрэтиип тэрийэн манна үлэлэһэр буоллахтарына улуустан көмөлөһүөхтэрин бэлиэтээтэ.

Хаҥаласка олохтоох дьаһалта дьиэтигэр нэһилик баһылыга Серафим Винокуровы уо.д.а. кытта нэһилик тыа хаһаайыстыбатыгар үлэтин туһунан кэпсэттилэр. Дэрэбинэ таһыгар 60 сүөһү турарыгар аналлаах саҥа хотон тутуллан бүтэн эрэр. Улуустан манна 8 мөл. солк. көрүллүбүт, ону таһынан нэһилик бэйэтин бүддьүөтүттэн 2 мөл. солк. кыттыспыт. Быйыл манна «Артыал» кэпэрэтиип сүөһүлэрин киллэрэн көрүөхтэрэ. Хас да сыллааҕыта тутуллан үлэли турбут улахан хотонноро, хомойуох иһин, балаҕан ыйыгар умайан хаалбы-

та. Хотонго кэпэрэтиип эрэ сүөһүтүн буолбакка, баҕалаах дьонтон сүөһүлэрин ылан эмиэ көрөр этилэр, ол иһигэр атын нэһиликтэн эмиэ. Хаҥаластар эһиилгилээн хотоннорун сал-жаан эбии тутар былааннаахтар, манна баһылык улуустан эмиэ көмө оҥоһуллуоҕун эттэ.

Салгы баһылык «Саха сүөһүтэ» ГКП Аканатааҕы отделениегыгар сырытта. Чкалов учаастагар саха сүөһүтүн ахсаана номнуо 139 төбөҕө тийбит. Биригэдьиэр Андрей Игнатьев салалтатынан 3 киһи үлэлиир. Үлэһиттэргэ олороллоругар-үлэһиттэригэр табыгастаах усулуобуйа тэриллэн турар: сылаас олоһор дьиэ, оптоволоннай сибээс, хамнастара ыйга 42 тыһ. солк. тийэр. СВО-ҕа барбыт киһи онноҕар атын үлэһити ылыахтаахтар. Саха сүөһүлэрэ барыта сүөһүтүн көрүннээхтэр, билиннитэ сиргэ мэччийэн аһы сылдьаллар. 3 т үүт ыаммыт. Бастаан кэлэлэригэр кыра сүөһүлэр улаатан лаппа үчүгэй көрүннэммиттэр.

Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев, тыа хаһаайыстыба-

тын департаменын салайааччыта Леонид Ушканов уонна ИСУ салайааччытын солбуйааччыта Василий Кучаров Чкалов суолун, Чкаловтан сайылыкка диэри суолун эмиэ көрдүлэр. «Саха сүөһүтэ» ГКП-тан сайылык суолун онгорорго 700 тыһ. солк. кэлбит. Улуустан Чкалов суолун өрөмүөнүгэр кыра да буоллар харчы көрүллүбүт. Суол онорор үлэһиттэр үлэһит кэмнэригэр сайылык дьиэтигэр олороллор.

Алексей Иннокентьев Акана нэһилигин ууну ыраастыыр ыстаансыытыгар сылдьан көрдө. Сир анныттан 60 м дьирингээх сиргэ иһэр уу көстөн, ыраас иһэр уу ыстаансыыта тутуллубут, докумуоннарын үлэтэ барар. Нэһилик баһылыга Ефрем Семенов иһитиннэрибитинэн, эбийиэги ИП «Харламов В.М.» ылан үлэлэтиэхтээх. Сотору үлэлэтэн бардахтарына Хаҥаластан ыраас ууну таһалара тохтоуба.

Суолу баттаһа, алтынны 14 к. Алексей Иннокентьев Маалыкай куустатын нэһиликтэригэр сырытта, таарычы суол

өрөмүөнүн көрдө. Федеральнай бырагырааманан өрөмүөннэммит Хатыы орто оскуолатыгар сырытта. Аны спорт-саалата өрөмүөннэниэхтээх. Күнүс 12 чаастан оскуолаҕа баһылык нэһилик актыбын кытта көрүстэ. Аһыллаары турар бэкээринэҕэ сырытта. Уотугар көңүлүн ыллаҕына үлэтин саҕалыахтаах. Оскуолаҕа сыһарыллан үлэлиир буолар. Эрдэ үлэлээн турбут бэкээринэ оборудованиетын туһаныаҕа, урут улуустан бэриллэн турар.

Күнүс Алексей Иннокентьев Маалыкай нэһилигин активын кытта көрүстэ, улуус үлэтин-хамнаһын, инники былааннары кэпсэттилэр. 4 ийэҕэ: Мария Степановаҕа, Нюргуяна Петроваҕа, Алена Борисоваҕа уонна Клавдия Николаеваҕа «Нурба дьиэ кэргэнэ» ийэ хапытаалын сэртификэтин туттарда. Оҕо уһууһуну сылдьан үлэни-хамнаһы билистэ. «Мичил» оҕо уһууһун дьиэтигэр өрөмүөн оҥоһулларыгар техобследование онорорго сорууда бэрилиннэ. Кырачаан 6 саастаах уһууһан итиллээччигэ Артем Львов ментальной арифметиканы үөрэтэллэрин көрдөрдө. 4 саастарыттан дьарыктаан саҕалыыллар эбит. Оҕолор чобуолар, сэргэхтэр. «Маалыкай» кэпэрэтиип (салайааччы В.Д.Матвеев) үлэтин билсэ саҥа хотонго сырытта.

Киһилик Малдыаҕар нэһилигин актыбын кытта көрсүһүү ыытыллан, баһылык улуус үлэтин-хамнаһын, былааннарын билиһиннэрдэ, ыйытыктарга хоруйдаата. Аһаҕас, истин кэпсэти табыста.

Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев нэһиликтэргэ бу сырытын кэмигэр тэриллээх хаһаайыстыбалар күүскэ үлэһиттэрин наадатын тоһоҕолоото. Улуус нэһиликтэрин актыбын кытта көрсүһүүлэргэ улуус баһылыга икки сыл санитарнай ыраастааһынҕа, тупсаран онорууга улахан болҕомто ууруллуоҕун иһитиннэрдэ.

Геннадий АНТОНОВ.

Алтынны 17 к. улуус баһылыга Алексей Иннокентьев, тыа хаһаайыстыбатын департаменын салайааччыта Леонид Ушканов, улуус дьаһалтатын нэһиликтэри кытта үлэһиттэрин кылаабынай исписэлиһэ Виктория Федорова Сүлэҕэ уонна Нурбачаанга бааһынай хаһаайыстыбаларга сырыттылар.

«Сибики» бааһынай хаһаайыстыбаҕа 300 ынах сүөһү баар, ол иһигэр 94-дэ ынах. Ынахтарын 80-тан тахса бырыһыана төрөөбүт, сорохторо кытараабыттар. 250 сүөһүнү кыстата хаалларарга былаан-ныыллар. Степан Иванов быйыл элбэх үлэни ыһыттарын кэпсэтэ. Собоот дьиэтин таһынан, 2 боксалаах гараж, үлэһиттэргэ уопсай дьиэни, тарбыйах тиигин туппуттар. 2 хотонноругар саҥа автопоилканы тарды-

Сүлэ уонна Нурбачаан бааһынайдарыгар сырыттылар



Нурбачаан П.М.Иванов хаһаайыстыбатыгар.

быттар. Газгольдер (гааһынан үлэлиир иттии систиэмэтин) тарда сылдьаллар. Бу иннинэ электро-уотунан сылытынан олобуттара ороскуота улахан диэн, үбү кэмчилиири суолу тобулбуттар. Туспа 5 кубометрдаах гаас емкоһа түһэрлэн турар. Бу күннэргэ бүтэриэхпит дииллэр. Окко былааннарын куюһаран 400 т эригин

оттообуттар. Сиилэстэрин эмиэ 100% хааччыммыттар, эбии аһылык аҕалтарыахтаахтар. Сүөһүлэрин туруга отой үчүгэй. Бу курдук улуус, өрөспүүбүлүкэ үрдүнэн биллэр ситиһиилээх үлэлээх хаһаайыстыбаларын кэргэнни Любовь Васильевна уонна Степан Васильевич Ивановтар үлэлэрин бэркэ тэринэн-бэринэн, хаһаайыстыбаларын

салгы сайыннаран иһэллэр.

Салайааччылар Нурбачаанга Калакова Тамара Васильевна бааһынай хаһаайыстыбатын көрдүлэр. 5 сыл анараа өттүгэр куонкуруһунан ТХМ «Саҥа саҕалыыр фермер» гранын ылан хотон туттан, сүөһү атыылаһан күн баччаҕа диэри бэркэ үлэлээн кэллилэр. Барыта 70-ча сүөһүнү кыстатар былааннаахтар, 30-ча ынаар ынахтаахтар. Кыстыыр отторун булдуммуттар. Эмиэ үчүгэйдик тэринэн-бэринэн олороллоро биһирэниэн эрэ сөптөөх.

Салгы куурусса, кус-хаас итиитинэн дьарыктанар Павел Иванов хаһаайыстыбатыгар сырыттылар. Павел Макарович манна быйыл ылсан үлэтин саҕалаабыт, былаана киэн. Эбийиэтин туттан, инкубаторын сакаастаабыта кэлэн сытар. Сааһары инкубатордаан кө-

төрдөрүн таһааран саҕалыахтаах. Бройлер (уотуулаах) кууруссанан эмиэ дьарыктанын баҕарар. Салайааччылар Павел Макаровка кытаатан үлэлээн былааннарын олоххо киллэрэн, улууска тыа хаһаайыстыбатыгар бэйэтин миэстэтин бигэтик булуна хаһаайыстыбатын сайыннаран иһэригэр баҕардылар.

Маны сэргэ Алексей Иннокентьев, Леонид Ушканов уонна Виктория Федорова Нурбачаан агро-оскуолатын көмөлтө хаһаайыстыбатын көрдүлэр. Козаларын ферматыгар 10 коза итиллэн турар, онтон 9-һа тыһы. Быйыл 2 коза төрөөбүт. Салайааччылар тийиэт күннэригэр биер козалара икки игирэ оҕотун төрөөн, үөрүүлэрэ үксээбит. Нурбачаан агро-оскуолата оҕону үлэҕэ сыһыаран итиигэ үчүгэй холобуру көрдөрөт.



Геннадий АНТОНОВ.

Сылын аайы алтынны үһүс өрөбүлүгэр суол туттааччылар идэлээх бырааһынныктарын бэлиэтииллэр. «Суол – олох хорук тымыра» диэн мээнэбэ эпэттэр. Сырыы баарыттан суоһуттан, массына суола хайдах туруктаабыттан дьон олоһун хаачыстыбата быһаччы тутулуктаах. Кэнники суолбут сыллата тупсан иһэр. Марха өрүһү уонна Түүкээн үрүһү туоруур муосталар тутуллубуттарын кэннэ, улуус олохтоохторо уонна тэргэн айан суолунан сылдыааччылар өр кэмнээх урукку кыһалгалара умнулунна. Таһаһас таһыыта даһаны судургутуйда. Марха муостатыттан Нурбаҕа диэри федеральной суол аспаал учаастагынан сылдыан дьон абыранна. Өрөспүүбүлүкэ улуустарыттан бастакынан Нурба улуугар пилотнай бырайыак олоххо киллэриллэн, федеральной суол таһынааһы нэһиликтэр киин улууссалаарын аспааллааһынын үлэтэ салһанар.

Суол туттааччылар күннэрин көрсө, «РИК Автодор» АУО генеральной дириэктэрин солбуйааччыта Сергей Никифоровтыын көрсөн кэпсэтибитин таһаарабыт.

••• - Сергей Валерьевич, суол туттааччылар хайдах настарыанна алаах идэлээх бырааһынныктыын көрсөбүт?

Суол туттааччылар – олоһу хамсаттааччылар



••• - Төһө даһаны күһүммүт бүтэн кыһыммыт кэллэр, настарыаннабыт бойбуой. Онтон атын буолуон сатаммат. Дьыл бу кэмигэр хаардаах самыыр уонна тымныы суол болотунатыгар бөрүкүтэ суохтук дьайарын бары билэбит. Оттон суоппардар кыһалһата суох айаннаахтарын баһараллар. Биһиги үлэбитинэн дьонго даһаны үчүгэй буоларын, массынаа даһаны ноһурууска аччыгырын туһугар усулуобуйа тэрийэ сатыбыт.

••• - Быйыл ханнык үлэ бытытылына?

••• - Быйылгы производственной былааннарбытын барытын толорон эрэбит. Бүлүү улуугар «РИК Автодор» Нурбаҕа филиалын үлэһиттэрэ 2 эбийиэккэ үлэлээтилэр. Бастакы эбийиэкпит – «Бүлүү» федеральной суол Бүлүү куорат иһинэн аһар 572-578 км учаастага, итини былырыын аспааллаан саһалаабыппыт. Мир уул. уонна Ленин уул. онордубут. Онно 16 тыһ. м. бордюр, 5 тыһ. м тротуар, күөх зоналаах, 3000 м «пешеходнай ограждениялаах», 500 м кэрингэ «барьеркалаах» уонна 4 аһар км усталаах сырдатылаах. Баһаналарын барытын уларытан онордубут. Элбэх үлэ барда. Аспаалын быйыл эрдэ уурбуппут. Алтынны 16 к. «Бүлүү» федеральной суол 572-578 км аспаалламмат учаастагынан аһыллыыта буолар.



Бүлүү улуугар Чыбыыдаҕа федеральной суол учаастага аспаалланна.

Иккис эбийиэкпит – федеральной суол 598-608 км учаастагынан хаһытаалынай өрөмүөнэ. Уопсайа Бүлүү куораттан Чыбыыда үрэххэ диэри 20 км-тан аһарын биһиги оноробут. Быйыл 4 км бүтэрдүбүт, разметкалаах, «барьернай ограждениялаах». Хаалбыт 6 км эһиил онорон үлэбэ киллэриэхтээхпит.

Нурба улуугар суолу көрүү-исти үлэтэ барар. Итини таһынан Нурба улуунан тыа нэһиликтэрин киин улууссалаарын аспааллыырга пилотнай бырагыраама иккис сылын үлэһиир. Улуус уонна СӨ Суол фондатын нөһүгө өрөспүүбүлүкэтэн ирээттэһэн үбүлээһининэн Нурбачааһа П. Николаев аатынан 1200 м усталаах улууссаны онордубут. Саһа ньыманан, суолун олоһо «тымныы ресайклинг» көмөтүнэн онорулар уонна үрдүнэн 8 см аспаал араната. Эмиэ маннык Октябрьскай нэһилиеккэ 900 м таһа усталаах И.Теленков уул. аспаалланна. Маны сэргэ Нурба куорат иһигэр син элбэх сайаапканын үлэлээтибит. Мэрия сайаапкатынан Ст. Васильев уул. «ямочнай» өрө-

мүөнэ бытытылына. СӨ олохтоох көбүлээһиннэри өйүүр бырагырааматынан Сергей Васильев аатынан култуура уонна сынныалан пааркатыгар массына парковкалаан сирдэрэ аспаалланна. Онон син элбэх үлэ барда.

••• - Эһиилги былаангыт.

••• - Эппитим курдук, Бүлүү улуугар баран Чыбыыдаҕа федеральной суол 598-608 с. км-гар саһаламмат өрөмүөмүтүн ситэриэхтээхпит. 6 км хаалбыта. Суоллары онорууга муниципальной бырагыраама салһанан бара туруоһар эрэнэбит. Нурба куорат уонна Бүлүү куорат иһигэр үлэлэр эмиэ бааллар, онно үлэһиир. Үөһэ Бүлүү улуунан эмиэ сайаапкалар кириэр тураллар. Бэйэбит дойдубут саһаачытыттан эмиэ сайаапкалар кириэхтэрэ диэн эрэнэ күүтэбит. Барытын хаачыстыбалаахтык кэмигэр толоруохпут диэн эрэннэрэбит.

••• - Суолу оноруу технологиялар сайдан иһэрин билэбит, ол эрэри асфальт суол биһиги усулуобуйабытыгар үһүнүк сулууспалаабат диин.

••• - Биһиги онорбут эбийиэктэри барыта хантараак быһыытынан гарантинай эбэһээтэлистибэлээх. Хас биридди элемент: суол олоһо, сир болотуната, бүрүөһүнэ, «обочина» - барыта гарантинай болдохтоох. Ол болдох иһигэр хантараак быһыытынан барытын оноробут. Ол быһыытынан Убайаанга Чусовской уул. кыра дьаама курдуктар үөскээн испиттэрэ, ону быйыл үлэлээн бүрүөһүнүн барытын көннөрдүбүт.

••• - Тэрилтэ транспортнай пааркатын хайдах сыаналыгынын?

••• - Автопарка туһунан эттэххэ, толору хаачылан олоробут. Сүннүнэн германскай тэһиньикэлэр. Аспаал ууар укладчиктардарыт VÖGELE фирма уонна катоктарбыт HAMMER фирма, WIRTGEN фирма оноруктара. «Исудзу» уонна «Камаз» самосваллар бааллар. Онон хаачылллыбыт толору.

••• - Саһамай сүрүнэ – дьон буоллаҕа. Биригэ үлэһиир кэллигэлэрин туһунан тугу этиэххини уонна бырааһыннык күннэригэр тугу баһарыаххынын?

••• - Суолу көрүү-исти, суол өрөмүөнэ - чаһы эппиэтинэстээх, дьонго барытыгар олус наадалаах уонна улахан суолтаах үлэ. Суол туттааччылар бириэмэни, тымныыны-куйааһы аахсыбакка эбээһинэстээх үлэһиир үтүө суобастаахтык толороллор. Онон кинилэргэ барыларыгар истин махталбын тиирдэбин.

Түгэнинэн туһанан, суолга үлэһиир кэллигэлэрбин барыларын кэлэн иһэр Суол туттааччыларын күнүнэн итиитик-истинник эвэрдэлибин! Кытаанах доруобуйаны, дьолу-соргуну, элбэх үчүгэй үптээх-харчылаах, интэриһинэй уонна дьонго туһалаах эбийиэктэри баһарабын.

Алтынны 13 күнүгэр Аҕа күнүн көрсө нэһилик аһалара, эр дьонно көхтөөх кыттылаах улахан субуотунньук буолла. Нэһиликпит Аҕа баһылыга улахан тиэһиньикэлээх дьону кытта кэпсэтэн, үлэни сөпкө былааннаан хорутуулаах үлэ буолла.

Урукку сэбиэскэй кэмгэ, 1976 сыллаахтан тигинэчи үлэлээбит пилорамабытын көтүрэн, миэстэтин ыраастааһын үлэтэ барда. Барыта субуотунньукка 9 «МТЗ-82» трактор, 1 Урал-бортовой массына үлэлээтэ.

Дьаһалта, култуура кыргытара ити чэйинэн, мининэн, ас араһынан күндүлээтилэр.

Ыраастаммыт миэстэбэ инникитин спортаала, котельнай тутуллара былааннанар.

Бу эргэ пилорамабытыгар биһиги аҕа саастаах дьоммут

Хорулаҕа улахан субуотунньук



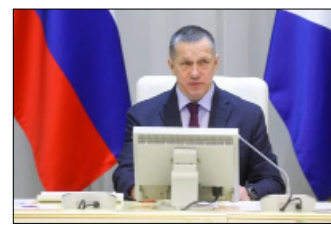
үлэлээн үрүн-хара көлөһүннэрэ тохтон, күүрээһиннээх үлэ кэмнэрэ ааста. Үтүмэннээх дьэ-уот, тэрилтэ тутуутун маһа барыта бу пилорамабыт нөһүгө ааста. Пилорамабытын Степанов Егор Ионович үтүө суобастаахтык үлэлээбитэ.

Субуотунньук «Үлэ - үөрүү, үлэ - дьол!» лозунунан көхтөөх-

түк, тэрээһиннээтик ааста. 70-тан таһа киһи кытына. Бары субуотунньукка кыттыбыт дьоннобутулар, бэйэлэрин трактордарынан тэһийит-таспыт уолаттарытыгар нэһилик баһылыга Тимофей Алексеевич истин махталын биллэрдэ.

Лариса АНДРОСОВА.

Үһүс оҕо төрөөтөбүнэ 1 мөлүйүөн солкуобайы биэриэхтэрин сөп



Үһүс Илингэ бэрэсидьэн боломуочуйалаах бэрэстэбиитэлэ Юрий Трутнев регион социальной сайдытын туһунан билиһиннэрдэ. Манна үһүс оҕо төрөөтөбүнэ 1 мөл солк төлөнөр диэн пуун кириэр сылдыар. Салгыы

бырабыталыстыба бу өйөбүл мизэртин бигэргэтиэн наада, НВК Саха-телеграм ханаал суруйар.

Маннык хабааннаах мизэр Приморьеҕа 2023 сыллаахтан үлэһиир эбит. Сыл аһаарын устата 186 дьэ кэргэн туһаммыт уонна харчыны ипотекатын сабыыга ыппыт.

Эрдэ үһүс оҕо төрөөтөбүнэ 450 тыһ солк төлөнөрө. Саха сиригэр үһүс оҕо 151 тыһ солк биэрэллэр.

Мария ГОРОХОВА.

Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр үүммүт Ийэ күнүнэн бары күн-күбэй ийэлэри ис сүрэхпититтэн итиитик-истинник эбэрдэлиибит!

Бүгүн биһиги бары эһиэхэ нохтолоох сүрэхтэн тахсар таптат, ытыктабыл тылларын сүһүөхтээх бэйэбит сүгүүрүөн, хоолдуктаах бэйэбит хонкуйан туран этэбит. Кимикээ бабарар ийэттэн күндү киһи суох. Ийэ мичээринэн Аан дойду барыта кэрэтиэй сандаарар. Эһиги баар буолангыт олох утума салбанар, киһи-аймах ахсаана элбиэр, биһиртэн биһир көлүөнэ оҕолор олох араас мьндьырдарыгар үөрэнэллэр, олохпут-дьаһахпыт чэчириш чэлгийэр. Онон уопастыба сайдарыгар ийэттэн улахан сабыдыаллаах ким да суох.

Биһиги дойдубутугар уонна өрөспүүбүлүкэтигэр ийэлэргэ, ийэ буолууга, оҕо харыстабылыгар сөбүрээбэт кыһамны ууруллар. Бу судаарыстыбабыт биһир сүрүн соруга буолар. Онон ийэлэргэ социальнай мэктиэлэри уонна үп-харчы өттүнэн көмөнү сылтан сыл элбэтэн, улаатыннарар иһэбит.

Ону таһынан, араас сылтабынан төрөппүт кыһамныта суох хаалбыт оҕолор сана ийэлэнэллэрин, ыалга итиллэллэрин туһугар анаммыт үлэ тохтоло суох барар.

Саха Өрөспүүбүлүкэтигэр оҕолоох ыаллары өйүүргэ анаммыт социальнай-экономическэй миэрэлэр уҕараабакка ылылла тураллар. Олор ордук чуолаан элбэх оҕолоох уонна эдэр ыалларга туһуланаллар. Эбэн эттэххэ, Сахабыт сиригэр уһуйааннар, оскуолалар, спордунан дьарыктанарга, доруобуя харыстабылыгар, сыһыанарга анаммыт эбийиэктэр быыстала суох тутулла тураллар. Ити үлэ барыта өрөспүүбүлүкэтигэр демографическэй быһыы-майгы тупсарыгар, биһир дойдубутугар ыал буолан быр-бааччы олоролорун туһугар анаар.

Күндү Сахабыт сиригэр күн-күбэй ийэлэргэ, эһиэхэ барыгытыгар тус олоххутугар дьолу-соргуну, үлэтигэр ситиһиллэри, чэгиэн-чэбдик туругу бабарарыт. Уонна үөрүү-көтүү, истин ийиш эһиги олоххут арахсыспат аргыстара буоллуннар диэн алгыс тылларын аныыбыт!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин бар дьонун дьокутааттара Г.Р. БАЛАКШИН, В.М. ПРОКОПЬЕВ.

Ытыктабыллаах Саха сиригэр аламаҕай аҕалара!

Эһигини барыгытын Арасыйыаҕа биллэриллибит Аҕалар күнүнэн истинник эбэрдэлиибит! Бу бырааһыннык дойдубут үрдүнэн бийыл үһүс төгүлүн бэлиэтэнэр. Манна даҕатан эттэххэ, Саха сиригэр Аҕалар күнүнэр СӨ Президентин ыйаагынан 1999 сыллаахтан олохтоммута. Онтон ыла «Ытык аҕа» диэн бэлиэ элбэх биһир дойдубутугар туттарылынна.

Ханнык бабарар оҕо уонна эдэр киһи олоххо-дьаһахха сөп көрүүлээх үүнэрин-сайдарын туһугар төрөппүттэрин сабыдыала сүгкэн улахан. Айбыт аҕа ордук чуолаан уолаттары уһуйар – төрөбүт дойдуга бэринилээх буоларга, бар дьонун көмүскүүргэ, өбүгэлэригэр дьарыктарыгар, булуурга-алтыырга, улаатан баран бэйэлэргэ дьиз кэргэн бигэ тирээҕэ, ыал аламаҕай аҕата буолалларыгар.

Дойдубут уонна өрөспүүбүлүкэтигэр салалтата ол иһин аҕалары өйүүргэ анаммыт кээкэ бырагыраамалары, бырайыактары олоххо киллэрэр. Саха сиригэр аҕалар түмсүүлэрин хамсааһыннара көхтөөхтүк үлэлэбиттэрэ ыраатта. Сылын айыы «Аҕа уонна оҕо күрэхтэрэ» ытыктыллар. 2021 сылтан «Отец года» диэн өрөспүүбүлүкэ таһымнаах күрэх ытыллар. Ону таһынан бүтүн улустар, куораттар, нэһиликтэр бэйэлэрин истэригэр Аҕа сылларын тэрийэн ыталлар.

Өсөө төгүл эбэрдэлэн турар, эһигини барыгытын бу тыйыс кэмгэ эр санаагытын ыһыктыман, дьонгутугар-сэргэтигэр дурда-хахха буолун диэн ынырабыт. Барыгытыгар ыстаал курдук кытаанах доруобуйаны, чөл туругу, үлэтигэр, үөрэххитигэр ситиһиллэри, тус олоххутугар дьолу-соргуну бабарарыт!

Саха Өрөспүүбүлүкэтин бар дьонун дьокутааттара Г.Р. БАЛАКШИН, В.М. ПРОКОПЬЕВ.

Нэдиэлэ сонуннара

Баһылык Дьокуускайга командировката

Улуус баһылыга Алексей Иннокентьев ааспыт нэдиэлэҕэ командировкаҕа баран үлэлээтэ. Дьокуускайга олоорор-үлэлиир уонна өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар баар биһир дойдубутугар ыал буолан быр-бааччы олоролорун туһугар анаар.

Алтынны 12 к. Алексей Иннокентьев уонна Нюргяна Михайлова СӨ Ил Дархана Айсен Николаевы, СӨ Бырабытталыстыбатын чилиэннэрин кытта видео-конференц-сидээнэн Накыынааҕы производственной былаһааккага газопровод утаҕын бастаагы сиигин сыбааркалааһын үөрүүлээх тэрэһинигэр кытыннылар. «Накыын сүүрэнэ» сана гаас утаҕа Орто Түнгээби гаастаах сиртэн Накыынга диэри 160 км усталаах сиргэ тардыллан 2025 с. үлэҕэ киирэрэ былаанналар. «Сахатрансгаз» тэрилтэни кытта түһэриллибит сөбүлүһүгэ олобуран, Үөһээ Бүлүү Липпэ Атах диэн Үөдэйтэн 30 км-даах сиртэн Нурба улуунун гаастааһын үлэтэ ытыллыахтаах. Ил Түмэн дьокуутааттара уонна өрөспүүбүлүкэ салалтатыгар үлэлиир биһир дойдубутугар ыал буолан быр-бааччы олоролорун туһугар анаар. Ити үлэ барыта өрөспүүбүлүкэтигэр демографическэй быһыы-майгы тупсарыгар, биһир дойдубутугар ыал буолан быр-бааччы олоролорун туһугар анаар.

Саҕа анааһын

Улуус баһылыгы бирикээһинэн алтынны 16 к. улуустааҕы урбаан, эргин уонна олохтоох онорон таһаарыы департаменын салайааччытынан улууска ис бэлиитикэҕэ улуус баһылыгы солбуйааччытынан Пан Михаил Маркович ананна.

СВО

Алтынны 13 к. СӨ военкома Александр Авдонин, СӨ Ил Дарханын уонна Бырабытталыстыбатын Дьаһалтатын анал бырагыраамаларын управлениетын салайааччыта Андрей Никифоров, 14129 №-дээх байыаннай чаас кээмэйдиир пуунун салайааччыта Владимир Леоненко Нурбаҕа кэлэ сырыттылар. Улуустааҕы оперативнай ыстаап сүбэ мунһаҕар сүрүннээн аармыйаҕа күһүнгү хомуур уонна СВО боппуруостара дьүүллэһиннэ. Аармыйаҕа суһал сулуспага хомуур былаана үрдэтиллибит. Анал байыаннай эпэрээссийэ кыһалҕалаах боппуруостарын тула кэпсэттилэр. Улуус салайааччылары сүтүктэхтэрин ирдэстилэр. Эрдэ кыаллыбакка турбут боппуруостар быһаарылынылар, буйуттар аймактарыттан ДНК анаалыстары ылыллан барбыта.

Итини таһынан ыалдьыттары ыйытыктарга хоруйдаатылар. Александр Авдонин иһитин-нэрбитинэн, Анал байыаннай эпэрээссийэ кыттылаахтары ортотугар демобилизация буоларын туһунан кэпсэтии барбат, бу туһунан информация суох. Суһал байыаннай сулуспа болдьоҕо 1 сылтан 2 сылга диэри уһурун туһунан иһитин-нэри эмиэ суох.

Олоҕу-дьаһаҕы хааччыы

11.10.23 с. кэһэ Нурбачаан нэһилигин Сулүйбүт диэн сиригэр өртөөһүнтэн уот тура сырытта. Нурба к. СЭГХ, лесничество уонна «Якутлесресурс» Нурбачааҕы филиалын үлэһиттэрэ – барыта 12 киһи, 2 тиз-хиньик үлэлээн умуруордулар. 15.10.23 с. түүн Нурбаҕа по-

ликлиника таһынааҕы киоск умайа сыпытын умуруордулар. Баһаар төрүөтэ – электрооборудованиеттан.

15.10.23 с. күнүс Малдыбарга термоточка тахса сырытта. Бу сэттиэнэби хонтуруолланар уматыгы буолара чуолкайданна. Ааспыт нэдиэлэҕэ полицияҕа 62 сайабылыанна киирдэ, хирургияҕа 6 киһи көрдөрүннэ, административнай буруй – 10, 1 - киһини өлөрүү. Барыта 64 административнай боротокуол, ол иһигэр ГАИ отделынан 51 боротокуол толорулунна.

Тыа хаһаайыстыбата

Салайааччылар планеркаларыгар Москваҕа «Көмүс күһүн-2023» агропромышленнай быыстапкаҕа 3 күрүгү бородуусууатын иһин кыһыл көмүс мэтээллэринэн бэлиэтэммит «Саха сүөһүтэ» ГКП салайааччыта Александр Артемьев «Мэҥэдьэк кымыһын» иһин кыһыл көмүс мэтээл дипломун улууска хаалларбытын, улуус баһылыга Алексей Иннокентьев тыа хаһаайыстыбатын департаменын салайааччыта Леонид Ушкановка туттарда.

Нурбатааҕы сүөһү аһылыгын хампаанньата эбиэс бурдук атытыгар (1 кг – 28 солк.) сайаапкалары хомуйар. Чуукардар 80 куулу ылбыттар. «Вредо» сийэлкэ Нурбатааҕы техникум баһынагыгар элбэх сыллаах от сизмэтэ ыһа Маарга таһыста.

Алтынны 13 к. улуустааҕы тыа хаһаайыстыбатын департамена нэһиликтэр тыа хаһаайыстыбатын испислииттэрэ кыттылаах сүбэ мунһаҕы тэрийэн үлэни-хамнаһы дьүүлэстилэр.

Социальной көмүскэл

Социальной хантараагынан урбааны сайыннарыыга, бэйэ дьарыктаах буолуутугар уонна тус көмөлтө хаһаайыстыбаны сайыннарыыга анаар үп кээмэйэ балаһан ыйыттан 500 тыһ. солк. диэри үрдээтэ. Сорох нэһиликтэр манна көхтөрө намыһаҕа бэлиэтэнэр, сыл устата биһир даҕаны соцконтрагы ылбатах нэһиликтэр бааллар.

Онон үлэлэрин күүһүрдүүхтэрин наада. Урбаан дьыалатын сайыннарыыга – 11, тус көмөлтө хаһаайыстыбатын сайыннарыыга 2 квота хаалан сылдьар.

Социальной көмүскэл управлениетын иһинэн реабилитация тэхиниичексэй сирэстибэлэрин уларсар пуун аһыллыбыта. Мантан 2 инбэлиит, 1 биэнсийэлээх уларыстылар.

Доруобуя харыстабыла

Ааспыт нэдиэлэҕэ 2 оҕо төрөөтө, 2 киһи өллө, санрейс 3-тэ көттө, суһал мед-көмөҕө 82 ынырык киирдэ. Улууска биллигингит грибинэн ыалдьыы суох, грипп алтынны бүтэһигэр-сэтинны санатыгар кэлэрэ сабадаланар.

Ыччат бэлиитикэтэ

03.11.23 с. диэри улуус баһылыгы грантоват куонкуруугар НКО-лартан уонна ТОС-тартан сайаапка хомуллар. 19.10.23 с. РФ Бэрэсидьиэнин граннарын куонкуруугар сайаапкалар хомулуннулар, улуустан манна эмиэ кыттан сайаапкаларын биэрдилэр.

Култуура

С.В.Петров-Чыгычаах төрөөбүтэ 130 сылыгар, эһиил Нурба улууһа 200 сылыгар анаан Нурбаҕа «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхоттон музыкальной драма-олонхоҕо култуура департаменыгар, Нурбатааҕы тыһаатырга Н.И.Харитонов-Чуор «Кыталык» КД-гар күүстээх бэлэмнэни бара турар. Нурба к. Олонхо дьизигэр уонна нэһиликтэргэ иистэннэҥнэр танас тигэ сылдьаллар.

Нурбатааҕы искусство оскуолатын Маалыкайдааҕы филиалын сэбиэдиссэйинэн балаһан ыйыттан «муусука теорията» уһуйааччыта Макарова Изольда Васильевна ананан үлэли сылдьар. Уустарбыт Ариан Афанасьев-Арийаан Уус, Иван Саввинов, Арсен Иванов уо.д.а. реквизит оноруутугар үлэлэһэллэр.

Быйыл ахсынныга Нурба-

тааҕы искусство оскуолатын 60 сыла бэлиэтэниэҕэ.

Бу нэдиэлэтээҕи тэрээһиннэр

Улууска алтынны 15-25 кк. - Ийэ күнүгэр аналлаах тэрээһиннэр.

16.10.23 с. Ийэ декадатын үөрүүлээхтик аһыллыыта «Кыталык» КД-гар ытытылынна, элбэх оҕолоох ийэлэргэ «Нурба дьиз кэргэнэ» ийэ хапытаалын сэртипикээттэрэ туттарылынна.

Алтынны 15-сэтинны 15 кк. - улууска кыайан көрбөт дьонго аналлаах «Үрүн тайах» ыйынныыта.

Алтынны 3-31 кк. - улууска Гражданскай оборонона ыйынныыта.

17.10.23 с. Казахстанга «Театр Кокши» аан дойдутааҕы театральнай бэстибээл түмүктэринэн пресс-кэмпиризсийэ, Амакинка экспедициятын 70 сылыгар хамыһыһа сүбэ мунһаҕа; МТ баһылыктарын сүбэ мунһаҕа.

18.10.23 с. Күндээдэҕэ бэ-кээринэ аһыллыыта; саҕа төрөөбүт оҕолору роддомтан үөрүүлээхтик таһаарыы; тиһимниилээх эйгэ боппуруостарыгар хамыһыһа сүбэ мунһаҕа.

19.10.23 с. Антоновка аспаалламыт Теленков уул., Нурба к. огуруот аһын харайар ыскалат, Аканаҕа ууну ыраастыыр ыстаансыһа аһыллыыла; улуус баһылыгын социальнай боппуруостарга солбуйааччыта Н.С.Петрова уонна социальнай көмүскэл управлениетын салайааччыта И.А. Находкина быһа эфиргэ тахсыыла (соцконтракт, доруобуйаларынан хааччактаах дьон боппуруостарынан).

20.10.23 с. Маарга Марха куустатын нэһиликтэрин көрбөт инбэлииттэригэр аналлаах тэрээһин.

21.10.23 с. Н.И. Харитонов-Николай Чуор аатынан «Кыталык» КД айымнылаах сезонун аһыллыыта.

Улуус дьаһалтатын пресс-сулууспата.

Ийэ ыя

Н.И. Харитонов-Николай
Чуор аатынан "Кыталык"
Култуура дыбарыаһын бары
үлэһиттэрин ааттарыттан
Саха сириг ийэлэрин
күнүнэн, Арасыйыа
аҕаларын күнүнэн ис-
сүрэхтэн эбэрдэлибит!

Түүннэри-күннэри үлэлиир, биир да бырааһынныкка өрөөбөт түбүктээх үлэлээх, элбэх оҕолоох кулууп үлэһитэ барахсан! Билигин санаатахха, хайдах барытыгар тийийинэн үлэлээн-хамсаан, дьиэбитин-уоппутун хомуна, дьиэ кэргэммитин аһатан-ситээн, оҕолор уруоктары аахтаран кэлбиппит эбитэ буолла?! Оҕолор котокулар үксүн бэйэлэрэ астанан аһаан, бэйэлэрэ бэлэмнэнэн үөрэнэн улааттахтара. Кулууп үлэһитин оҕото кыра эрдэбиттэн үлэлиир үөрэнэр: аһы астыырга, дьиэтээҕи үлэни толорорго, бэйэтин дьаһанарга, бэйэ-бэйэҕэ көмөлөһөргө. Биһиэхэ араас кэмгэ элбэх киһи үлэлээн-хамсаан ааспыт эрээри, кулууп үлэһитин оҕото үөрэҕэр куһаҥан, кулууп үлэһитин оҕото бэрээдэги кэспит диэн тылы иһитиннэрбэккэ оҕолорбут оскуоланы этэнгэ бүтэрибиттэрэ. Биир бырааһынныкка ийэлэрэ баар буолуо дуу? Суох! Туох да ыксалынан бэлэмнэммит остуолга аһы охсоот, төттөрү үлэтигэр ыстанар. Киһини өйдүөхпүттэн аҕабытынаан олобуппут, кулууп эрэ үлэһитэ буолбатах киһи диэн санаалаах улааппыттар. Ол курдук бары үрдүк үөрэҕи бүтэрэн, үлэ үөһүгэр сылдьаллар. Арай кыһым суруналыыс идэтин ылан, ыаллы улууска культура үлэһитэ, элбэх оҕолоох ыал ийэтэ.

Билигин даҕаны биһиги кэлэтиипкэ элбэх оҕолоох ийэлэр уонна аҕалар үрдүк таһаарылаахтык, эдэрдии эрчимнээхтик үлэлиир-хамсыы сылдьалларыттан биһиги үөрэбит, дуоһуябыт. Костюмернай сыах уран тарбахтаах истэннэнгэ Фекла Ивановна Иванова туох да бокуойа суох үлэлээх. Кини кэргэнинэн Чокуур Николаевичтыын 4 оҕолоохтор. Улахан кыыстара Лена Нурбатааҕы техникалык лицей 8 кылааһыгар ситиһилээхтик үөрэнэ сылдьар. Музыкальнай оскуола спортивнай-балнай кылааһын бүтэрибитэ. Лена араас таһымнаах күрэхтэргэ барарыгар Феня төрөппүт быһыытынан тэнгэ сылдьыһара. Уола Рома Степан Васильев аатынан Нурба араас хайысхалаах гимназиятын 6 кылааһыгар үөрэнэр, ону таһынан Искусство оскуолатын домбра кылааһыгар сөбүлээн дьарыктанар. Кыра кыһына Маша быйыл 3 кылааска үөрэнэр уонна эмиэ Искусство оскуолатын художественнай кылааһыгар умсугуйан туран дьарыктанар. Онтон кырачаан уоллара Коля 2 саастаах, кини "Кыталык" детсад иитиллээччитэ. Феня оҕолоро туохха дьобурдаахтарынан көрөн сайыннарарга дьулуһар, кыргыттары кыраларыттан иис кистэлэннэригэр уһуйар.

Кулууппут биир тутуах үлэһитэ Евгений Дмитриевич Слепцов 4 оҕо тапталаах

Элбэх олох кыымын сахпыт, Ийэ, Аҕа аатын сүкпүт кэллиэгэлэрбит



Дмитрий Григорьев дьиэ кэргэнэ.



Фекла Иванова дьиэ кэргэнинэн.

аҕата. Ол курдук кини 3 бухатыыр уоллаах, биир кыталык кыыстаах. Кылыстаан диэн улахан уола Степан Васильев аатынан Нурба араас хайысхалаах гимназиятын 6 кылааһын үөрэнээччитэ. Онтон Аман бу оскуола 5 кылааһын үөрэнээччитэ. Кыра уол Эрсан 2 кылааска уонна соҕотох кыыстара Санаайа 1 кылааска үөрэнээччитэ. Бары талбыт курдук сахалыы ааттаахтар. Бу ааттарын аҕалара "саха оҕото сахалыы ааттаах буолуохтаах" диэн толкуйдаан ааттаталаабыт. Оҕолоро бары үөрэхтэригэр үчүгэйдэрииттэн сүрдээҕин астынар уонна ким туохха дьобурдааһынан үөрэхтэрин тас өттүгэр үөрэ-көтө дьарыктаналлар эбит. Ким үгүкүлүүр, ким уруһуйдуур, онтон икки уол спордунан утумнаахтык дьарыктаналлар. Тапталаах эбээлэрэ Слепцова Эмма Николаевна күүс-көмө буолар, оҕолорун миннигэс аһынан күндүлүүр, бэйэтэ тикпит сылаас таҕаһынан сиэннэрин хааччыйар тутуах киһи.

Федоров Михаил Михайлович биһиги коллектив дэгиттэр талааннааҕа. Кини кэргэнинэн Айсена Аркадьевнаыын ылбаҕай ырыаларын Саха сириг телевизорунан көрөөччүлэрэ бары биһирини көрбүт-истибит буолуохтаахтар. "Эн эрэ" диэн ырыалара "Үрдэл" бириэмийэтин номинана буолбута. Кинилэр 3 кэрэчээн кыыстаахтар. Улаханнара Элла 8 саастаах, 1 кылаас үөрэнээччитэ. Эльмира 6 саастаах, "Сардаана" уһуйаанын подготавительнай группатын иитиллээччитэ. Онтон кырачаан Эмилия диэн кыысчааннара 11 ыйдаах. Икки ырыа куттаах дьонун утумнаан улахан кыыс Элла ыллыыр.

Кырдыаҕас электрикпит Шадрин Афанасий Маркович итэҕэйэн хаалларбыт үлэһитэ, "Кыталык" КД уотун-күөһүн тутан олоһор тутуах киһибит Егоров Сергей Николаевич 4 оҕолоох ыал аҕата. Кэргэнэ Олеся Ивановна "Кэскил" оҕо уһуйааныгар үлэлиир. Улахан кыыстара Виктория куоракка



Михаил Федоров дьиэ кэргэнэ.

үлэлиир. Люба Степан Васильев аатынан араас хайысхалаах гимназия 9 кылааһын үөрэнээччитэ. Иллэн кэмигэр "Кыталык" КД иһинэн үгүкү куруһуогар сөбүлээн дьарыктанар, араас тэрээһиннэргэ кыттар. 3 кыыс Николаина 3 кылааска үөрэнэр. Эмиэ үгүкүлүүр баҕарарын иһин үгүкү куруһуогар дьарыктанан эрэр. Аҕатын муннун бүтөт, эт кутуруга Саша уол быйыл 1 кылааска киирдэ. Сергей оҕолоро бары кулууп оҕолоро буолан, биһиги харахпыт далгыр улааттылар.

Биһиэхэ вахтерунан үлэлиир Емельянова Валентина Николаевна кэргэнинэн Николай Николаевичтыын 4 кырасыбай кыыстаахтар. Улахан кыыс Виктория АГАТУ 1 курсун студентката, оскуолаҕа үөрэнэр сылларыгар Искусство оскуолатын үгүкү кылааһыгар ситиһилээхтик үөрэммитэ. Иккис кыыс Карина 2 №-дээх оскуолаҕа 10 кылааска үөрэнэр. Кини ордук сөбүлээн IT CUBE компью-

тернай кылааска программист буоларга үөрэнэр уонна уруһуйдуур. Онтон үһүс кыыс Эмилия "Кыталык" КД Р.И. Сидорова салайар ырыа куруһуогар дьарыктанар. В.Нь. Платонов салайар Хомус уонна А.Г. Седалищева салайар "Сир симэхтэрэ" үгүкү куруһуогар сылдьар. Өссө Оҕо киинигэр макраме өрөгө бэйэтин холонон көрөр. Кыра кыыс Эвелина "Сир симэхтэрэ" үгүкү куруһуогар уонна гимнастика куруһуогар сылдьар. Валентина Николаевна "оҕо иллэн бириэмэтин туһалаахтык атаарыахтаах" диэн этиинэн салайтарар. Онон кыргытара араас куруһуоктарга бириэмэлэрин аттаран бэркэ дьарыктаналлар.

Григорьев Дмитрий Егорович биһиги кэлэтиип солбулубат биир тутуах үлэһитэ. Хас биридди ырыа уонна ытыллар тэрээһин музыката суох буолбатын кэриэтэ, Димата суох тэрээһин тохтууругар тийиэр, онон кини ыалдыра да табыллыбат курдук буолар. Дмитрий

Егорович улахан дьиэ кэргэн аҕа баһылыга, кини хоту дойдун кыһынаан Анжела Олеговналыын ыал буолан, билигин талбыт курдук 2 уол, 2 кыыс оҕолоохтор. Улахан уол Теодор Антоновка орто оскуолатын 5 кылааһын үөрэнээччитэ. Онтон София 4 кылааска үөрэнэр уонна иллэн кэмигэр оркестровой кылааска дьарыктанар. Глеб 6 саастаах, кырачаан Тамара 10 ыйдаах. Григорьевтар дьиэлэригэр араас 20-чэ кыыллардаах "Мини-зоопарк" үлэлиир. Оҕолор тактильной сибээстээх буоланнар, кыыллары имэрийэллэрэ, көтөҕөн араастаан хаартыскаҕа түһэллэрэ көнүлүнэр. Кыыллар бэйэлэрэ бастаангыттан кырачаан хаһаайыттарыгар үөрэннэр, кими да атынгыраабаттар. Оҕолор кыра эрдэхтэрииттэн үөрэ-көтө ийэлээх аҕаларын кытта кыыллары тэнгэ көрсөллөр, уйаларын ыраастыыллар, аһаталлар. Дима оҕолоро бары олус эйбээстэр, истиннэр, аһыныгастар. Таһыттан кэлбит ыалдыттарга кыылларын үөрэ-көтө кэпсириллэр, билиһиннэрлэллэр.

Ыал дьоло - оҕолоругар, Ийэ буолбут, аҕа дэппит Умнулубат күннэрэ, Оҕо хаампыт, саҥарбыт Кэрэ кэрдис кэмнэрэ. Ыал дьоло - олох салҕана-рыгар,

Тымтык тутан уоту оттор Төрдү салгыыр уолчааныгар, Кийиит буолан сүктэн барар Кыра-мааны кыысчааныгар. Элбэх оҕо олох дьолун бэлэхтээбит иһирэх ийэлэри, амарах аҕалары бырааһынныккытынан ис сүрэхтэн эбэрдэлибит! Айымнылаах айар үлэбит айхаллана турдун, бастын баҕабыт барбара турдун, саргылаах санаабыт салалла турдун, кэрэ санаабыт кэскиллэнэ турдун!

Р.Н.НИКОЛАЕВА,
"Кыталык" КД профкомун
бэрэссэдээтэлэ,
СӨ културатын туйгуна.

Культура

Антонина СЕМЕНОВА.

Спиридон Васильевич Петров - Чыычаах 130 сааһыгар, эһиил Нурба улууһа 200 сылыгар анаан Нурба улуугар «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхоттон музыкальной драматический олонхо Н.И.Харитонов-Чуор аатынан «Кыталык» култуура дыбарыаһыгар күүстээх бэлэмнэни бара турар.

XIX-XX үйэлэргэ Нурба араас түөлбөлөрүн олонхоһуттарын репертуарыгар кизгик тарҕаммыт «Оҕо Дьулаах бухатыыр» олонхо – Бүлүү сүннүгэр «Кыыс кэрэ куоластааһынан» аатырбыт С. В. Петров – Чыычаах аҕатыттан утумнаан толорбут норуот тылынан уус-уран айымньытын биир бастың, кэрэхсэбиллээх холобура – саха олонхотун сэнээрэр, кэрэхсиир, чинчийэр уонна үйэтигэр дьонно ананар. Испэктээк жанра - музыкальной драматический олонхо буолар.

Манна ырыа, үгкүү, проза баар буолуоҕа. Олонхо дорҕоонун уопсай структуратыгар РФ култууратын үтүөлээх үлэһитэ, Саха сиригэр искусствотун үтүөлээх диэйэтэлэ Николай Павлович Петров, кылаабынай режиссерунан СӨ искусствотун үтүөлээх диэйэтэлэ, СӨ култууратын туйгуна Александр Васильевич Титигиров, либретто ааптарынан РФ култууратын үтүөлээх үлэһитэ Федоров Афанасий Семенович биллилээх алгысчыт, кылаабынай консультант-этнограф буолар. Туруорааччы-худуоһунньуктар Камилла Михайлова уонна култуура департаменын сүрүннүүр инспексийа Марина Андреева, режиссер Розалия Васильевна

*Үйкэм тухары
Үтүөкэн доҕорум,
Сырдыгы булары
Сүбэлиир сулуһум-
Кинигэ барахсан!*

Саргылана Спиридонова

Алтынны 1 күнэ – Аҕам саастаахтар Аан дойдутаагы күннэрэ. Бу күнү Аан дойдуга барыта бэлиэтиир. Билингги аҕам саастаахтар эдэр саастара үлэҕэ ааспыта, үйэлэригэр олус элбэх исторический суолталаах күннэр-дьыллар буолбуттара.

Октябрьскай нэһилиэк аҕам саастаах олохтооҕо Габышева Ия Ивановна алтынны ый 15 күнүгэр 1937 сыллаахха Куочайга төрөөбүтэ. Ия Ивановна аҕата Габышев Иван Кузьмич 1895 сыллаахха төрөөбүт, кыра сааһыттан холкуос үлэһитэ эбит. Ийэтэ Габышева Прасковья Дмитриевна 1905 сыллаахха төрөөбүт. Куочай детдомугар сiestэрэлээбит. Сэрии кэмигэр оройуон балыһаларыгар үлэлээбит. Ия Ивановна чугас дьонноруттан икки убайдара, Аким Кузьмич Габышев, Евдоким Кузьмич Габышев сэрии хонууттан төннүбэтэхтэр, арай биир убайа - Николай Кузьмич этэнэ эргиллэн кэлбит.

Нурбаҕа «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхоҕо бэлэмнэни барар



Эрэпэтииссийэ кэмигэр.

Тартакынова, мань сэргэ С.А.Зверев аатынан Национальной Угкүү театрыгын саха оркестрыгын солиһа, Нурбаттан төрүттээх бөлөх салаааччыта Дьулус Никифоров тыыннаах дорҕоонунан добуһуоллуохтаах.

Эрэпэтииссийэ кэмигэр Николай Павлович Петров «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхоттон музыкальной драматический туһунан билиһиннэрдэ.

- Спиридон Васильевич Петров-Чыычаах олонхотун Нурбаҕа туруоран эрэбит. Бу бырайыакка улуус дьаһалтата өйөөн, култуура департаменын салаааччыта Розалия Михайловна Тихоновалыын олонхоҕо самодетельнай артыыстары, Нурба улуунун чабылхай талааннарын, эдэр ыччаттарын кытыннарар туруорарга сананан үлэлэспипит сылтан орто.

Бу иннинэ мин Марк Жирков үбүлүөйүгэр Бүлүү куоракка «Сыгый кырынаас» операҕа дирижердаабытым.

Быйыл тохсунньуга Нам улуугар Былатыан Ойуунускай "Туйаарыма Куотун" ту-

руорбутум. «Норуодунай опера» бырайыага хамсаата диэммин Нурбаҕа анаан-минээн үлэли кэллим. Бэйэм нурбаларга күтүөт буолабын.

Олонхону, тыыннаах дорҕоону, саха култууратын тыла-өһө умнуллубатын туһугар, Нурба улууһа талааннаах дьоннорунан, тойуксуттарынан, олонхоһуттарынан биллэринэн «Оҕо Дьулаах Бухатыыр» олонхону туруора кэллибит. Онно анаан эрдэ улуус 19 нэһилиэктериттэн кастинг онорон самодетельнай артыыстары мустубут, онон улуус барыта кыттыгастаах курдук.

Олонхо-испэктээк сэтинни 25 күнүгэр Олонхо күнүгэр бастакы премьерата Нурба тыһаатырыгар буолуоҕа. Эһиил кулун тутарга Дьоккуускай куоракка улуус улахан үбүлүөйүнэй бырагырааматыгар киллэрэн, Саха тыһаатырыгар көрдөрөргө былаанныыбыт. Салгыы Москва диэки көрдөрөр санаалаахпыт.

Сүрүн сыалбытынан Нурба тойугун кизгик сиргэ таһаарыах-



Николай Павлович Петров.

пытын баҕарабыт. Өрөспүүбүлүкэҕэ, улуустарга Олонхо испэктээктэрэ көрдөрүллэллэр. Ол сылтан хас биридди улуус бэйэлэрин олонхоһуттарыгын, ырыаһыттарыгын, тойуксуттарыгын көрөөччүгэ таһаарыахтаах. Нурбалы буоларын туһугар Спиридон Петров - Чыычаах уонна Нурба олонхоһуттарыгын үлэһитигэр туһанабыт.

Иккис сүрүн сыалбытынан саха култууратын, дорҕоонун, олонхотун умнубат сылтан эдэр ыччаттарга научнай-сырдатар өттүттэн үөрэтии, чинчийи, Нурба улуунун өрө көтөҕөн духуобунай өттүнэн сайдыыга тириэрдии буолар.

Испэктээк кэнииттэн олохтоох дьон, эдэр ыччат үрдүк укуустубаҕа тардыһарын туһугар үлэ барыахтаах.

Үһүс сыалбытынан, Чаппандаҕа 2024 сылга «Улуу Омолдоон» туруоҕа. Бу испэктээги танан, талан, Нурбаҕа 2027

сылга ытыллыахтаах спортивнай ооньууларга «Нурбакаан» операны туруоруохпутун баҕарабыт, манна эдэр ыччаты кытыннарар санаалаахпыт. Бу үс испэктээктэр спортивнай ооньуулар култуурунай бырагыраамаларыгар киирэрэгэр үлэлэһибит.

Опера музыкатын Уфатааҕы консерватория композиторскай отделениетин бүтэрбит Заровняева Саргылана суруйар. Ийэтэ Маалыкайтан төрүттээх Ефремова Инга.

Нурба олохтоохторо, улуус дьаһалтата, култуура департамена, эдэр ыччата биһиги идеябытын өйөөбүттэригэр, өрө көтөхпүттэригэр махтанабын, - диэн түмүктэтэ Николай Петров.

Нурба көрөөччүлэрэ, ыалдьыттара сэтиннигэ, Олонхо күнүгэр буолар санга сүүрэн олонхоттон музыкальной драманы долгууа күтүөтүбүт.

Аҕам саастаахтар күннэрэ

Бастың доҕор – кинигэ

Ия Ивановна Куочай оскуолатыгар бастакы кылааска үөрэммит, онтон Нурбаҕа бастакы нүөмэрдээх оскуолаҕа салҕаабыт. Барыта аҕыс кылааһы бүтэрэн баран, медицинскэй училищеҕа үөрэнэн иһэн ыалдьан уурайбыт. Онтон салгыы сопхуоска бастаан үүт эрийээччинэн, кэлин көтөр иитэр фермаҕа үлэлээбит. Сопхуос үлэтиттэн тохтоон, оройуон балыһатыгар хирургия отделениетыгар санитаркалаабыт кэмнэрдээх. Бизнсийэҕэ да тахсан баран сопхуоска тарбыйах да, сүөһү да көрүүтүгэр үлэлээн ааспыт.

Кэргэнэ Астраханскай уобаластан төрүттээх Дедов Василий Александровичтыгын ыал буолан 5 оҕоломмуттара: Ольга, Юрий, Валентина, Александр, Сергей. Эбии дохуоттанар сылтан, кэргэнинэн кирпийччэ үктээн атыылыыр буолбуттара. Барытын тымныы буюру атахтарынан тэпсэн, мас кизпкэ растворун кутан, көнө сиргэ түһэрэн, ону хатаран куурдаллар.



Салгыы сарайдаах титииккэ ууран, үлэ бөҕөтүн көрсөллөрө. Биллэн турар, манна оҕолоро илии-атах буолан көмөлөһөн абырыллар. Буор үлэтэ сүрдээх ыарахан этэ. Күннээҕи былаан ылынан үлэлиллэрэ. Ардах түһээри ыксаттаһына харайааһын үлэтэ биир түбүк буолар. Антоновкалар билигин да махтана ахталларын истэбит.

Ия Ивановналаах хаачыстыбалаах кирпийччэ бэлэмнэн, элбэх ыал туһунан үйэлээх олохтоммуттара. Манньык үлэни Габышевтар сайын-күһүн дьарык оҕостоллоро. Өссө итини таһынан ынах, кролик, хаас, сибииннэ иппит кэмнэрдээхтэр.

Сыл аайы Октябрьскай нэһилиэк модельнай библиотека-та Аҕам саастаахтар күннэрин көрсө, бэтэрээн ааҕааччыларын икки ардыларыгар күрэх ыытан түмүк таһаарар. Бу 2023 сыл түмүгүнэн «Бастың бэтэрээн ааҕааччы» номинация кыайылааһынан эрэллээхтик Ия Ивановна Габышева ааттанна.

Кини биһиги библиотекабытыгар ааҕааччы буолбут ыстааһа 32 сыл буолбут. 2022 сыл алтынны ыйыттан саҕалаан 2023 сыл алтынны ыйыгар диэри 67 экземпляр кинигэ аахпыт. Бу кинигэҕэ улахан убаастабыл, умсугуйан туран ааҕааһын туйгун көрдөрүүтэ диэн сыаналыыбыт.

Кини бэйэтин үлэлээбит

кэмин, алтыспыт дьүөгэлэрин, бииргэ үлэлээбит дьоннорун туһунан наһаа истинник, бу күн бэҕэһээ эрэ буолбут түгэн курдук кэпсиирэ истиэххэ аһара үчүгэй. Барытын өйдүүр, уустаан-ураннаан дьону-сэргэни хайҕаан, биир да хом санаата суох ахтара киһи эрэ истэ-сэргии олохтоох курдук.

Билигин Ия Ивановна саамай сөбүлүүр дьарыгынан кинигэ ааҕааһына буолар. Төһө да бастакы группалаах инбэлиит буоллар, олоххо, үтүөҕэ-кэрэҕэ тардыһыта сүрдээх күүстээх. Кэлээскэнэн сылдьан дьийэтин иһинээҕи үлэтин толорон баран, өйүн-санаатын эрчийэр сылтан хаһыат, кинигэ ааҕан, кроссвордары таайан, телевизорун көрөн олоххо туох буоларын билэ-көрө сылдьар үтүө-мааны аҕам саастаах нэһилиэкпит олохтооҕо буолар. Этэнгэ буолан, доруобуйата, санаата өлбөөдүйбэккэ, баҕа санаата уҕараабакка сылдьарыттан, кэммиттэн кэмигэр литература талан кини саастарын кыһаллан толорорго үөрүүнэн дьулуһабыт.

Раиса СУХАРИНОВА,
Октябрьскай нэһилиэк
модельнай библиотекатын
библиотекара.

Ийэ ыйа

Кондакова Анастасия Тимофеевна төрүт Акана олохтооҕо. Кондаков Тимофей Семенович, Февронья Николаевна диэн элбэх кыыстаах ыал кыра кыыстара эбит. Кыргыттарган барыларыттан сытыы-хотуу, элбэх сангалаах, ылыннарыйлаах тыллаах, төһө даҕаны 4 эрэ кылааска үөрэннэр, киин нэһилиэк суруксута, сельсовет сэкиритээрэ буолбута. Кини 1949 сылтан 1971 сылга диэри нэһилиэк сэбиэтин сэкирэтээринэн үлэлээбит.

Аҕыйах да кылаас үөрэхтээх буоллар улахан дьону ааҕарга, суруйарга үөрөспүт. Төһө да үрдүк үөрэххэ үөрөммөтөр, нэһилиэк дьаһалтатын араас салаааччылардын дьаһайан-бэрийэн олохтот. Былыр суол суох эрдэҕинэ, Нурбаҕа арыт сатыы да киирэн дьыаланы быһааран тахсара. Элбэх эдэр дьонго, нэһилиэтин олохтоохторугар сүбэ-ама биэрэр эбит.

Сэрии сағана ферма үлэһит-тэригэр көмөлөспүтэ элбэх, ачыктаан иһэн сытар дьонго үүт анна биэрэн сорохторун өлөртөн быһаабыта диэн кэпсиллэрэ.

Мин Анастасия Тимофеевна иппит уолугар Аскалонна 1973 сыллаахха кэргэн тахсыбытым, кини онно ыалдыар аҕатын көрөр буолан биэнсийэҕэ тахсан олохтор этэ. Элбэх сэхэннээх, урукку олоҕу, сэрии кэмигэр, ол кэнниттэн хайдах олохторун кэпси олоорооччу.

Ол сағана нэһилиэк олоҕун Сэбиэт барытын тэрийэр, салайар эбит, кини онно актыыбынай кыттааччы, көбүлээччи, дьахтар кэммитэтин салайааччы,

Эбэбит Анастасия Тимофеевна үөрэҕэ таах хаалбата

чы, партбюро солбуйар сэкирэтээрэ этэ.

Киниэхэ кийиит буолан нэһилиэк олоҕун, уруккутун-хойкутун туһунан киниттэн билбитим, үлэбэр да, оҕону иитиигэ да элбэхтик туһаммытым.

Анастасия Тимофеевна элбэх оҕону иппитэ, үөрэттэрибитэ, олохторун булалларыгар көмөлөспүтэ – балтын Татьяна Даниловнаны, Аскалону уонна Үөһээ Бүлүүгэ олохтор улахан эдьийин Евдокия Тимофеевна оҕолорун, икки кыраларын, Мариналаах Сеняны уонна тапталаах кыра кыһын Аанысканы.

Эдьийэ Евдокия Тимофеевна олохтон туораабытыгар күтүөтэ Тит Саввич Лукин икки кыра оҕолорун илдьэ Аканаҕа көһөн кэлбит, кыһа Маринаны, кыра уола Сеняны кытта.

Улахан уол Юрий Титович оскуоланы бүтэрбит, үөрэнэ сылдьар, Светлана Титовна Бүлүү педучилищетыгар үөрэххэ туттарсан кирибит. Улахаттар сайын аайы каникулларыгар сынньана кэлэ тураллар эбит.

Анастасия Тимофеевна Аскалону элбэх оҕолоох эдьийэ Дария Тимофеевнаттан ылан, ийэтин, аҕатын кытта иппиттэр.

Хотунум Анастасия Тимофеевна биһиги ыал буоларбытыгар сыбаайабытын аҕам Семен Ивановичтыын дьаһайан тэрийбиттэрэ. Ийэм Мария Николаевна Дьокуускайга эмтэнэн, операциялатан, сыбаайа сағана кэлбитэ. Аканаҕа самай улахан дьизэлээх аймаҕа, быраата Афанасьев Николай Дани-



лович дьизэтигэр 200-тэн тахса киһилээх улахан сыбаайа тэрийбиттэрэ.

Биһиги, Аскалон Владимирова 1973 сыллаахха Өлүөхүмэтээҕи механизация уонна электрификация техникумун үөрэнэн бүтэрбитин кэннэ ыал буолбуппут уонна ийэм ыалдыар, эмкэ сылдьар буолан Саҥа дьыл сағана, ахсынны 29 күнүгэр сыбаайабылаабыппыт.

Хотунум сиэннэрин Саняны, Коканы, Ваяны көрсөн, күүскө буолан улаатыннарсыбыта. Ордук улахан уол Саня киниэхэ элбэхтик сылдьан, хонон, эбэтин миннигэс аһыгар улааппыт оҕо. Киниттэн элбэххэ үөрэнэн улааппыта.

Эбэбит Настаа сүөһүтүн кыһа Ааныскаҕа көһөн кириэр диэри тутан олохторун, оҕолорун, сиэннэригэр үрүҥ аһы аһаппыта. Кэлин биһиги кини сүөһүлэрин көрбүппүт.

Оҕолорун, сиэннэрин олоххо, үлэҕэ үөрөспүтэ-такайбы-

та таах хаалбатаҕа. Кэргэним Аскалон Владимирович 1973 сылтан 2003 сылга биэнсийэҕэ тахсыр диэри үөрэммит идэтинэн үлэлээбитэ. «Марха», «Гаркайы», «Акана» сопхуостарга электрискэбитэ, онтон сопхуостар эстибиттэрин кэннэ 1993 сылтан 10 сыл Нурба-тааҕы РЭС Маардааҕы учаастагар маастардаабыта, бастакынан үлэ бэтэрээнэ мэтээлинэн наҕараадалааммыта.

Кыра кыыс Анна Егоровна Биробиджанга медучилищеҕа үөрэнэн медик идэлээх, билингэ диэри Нурба поликлиника-тыгар рентген-кабинет самай тутуах үлэһитэ.

Улахан уолбут Александр Аскалонович 1974 сыллаахха төрөөбүтэ, Акана уонна Үөһээ Бүлүү физмат оскуолаларыгар ситиһилээхтик үөрэммитэ, СГУ физическай факультетыгар кытаанах эттик физиката диэн салаатын, Байкаллааҕы экономика уонна быраап университетин бүтэрбитэ, Дьокуускайга «Интехстрой», «Атлант» тэрилтэлэргэ менеджеринэн, бухгалтерын үлэлээбитэ. Кэргэнэ Светлана Афанасьевна Саха государственнай университетин саха тылын уонна фольклорун салаатын, онтон юридическай факультетын, кэлин Дьокуускайдааҕы медицинскэй колледжка үөрэнэн медик идэлээх. Эбэтэ Анастасия Тимофеевна аатын сүкпүт сиэнэ Настя быйыл 10 кылаас үөрэнээччитэ.

Александр, оҕом барахсан 2017 сылга ыараханлык ыалды-

ан, 5 сыл олох туһугар охсуна сатаан баран, 2022 сыллаахха олохтон хомолтолоохтук туораабыта.

Кыра уолбут Николай Аскалонович Саха Государственной университетин математика факультетын, Саха Өрөспүүбүлүкэтин Президенин иһинэн салайар каадырдары бэлэмниир институту бүтэрбитэ, билигин тутуунан дьарыктанар. Кэргэнэ Елена Владимировна финансовай-экономическай институту бүтэрбитэ, билигин Саха Өрөспүүбүлүкэтин Ил Дарханын уонна Саха Өрөспүүбүлүкэтин Бырабыыталыстыбатын дьаһалтатыгар үлэлиир. Оҕолоро Уйгулан, Саина үрдүк үөрэххэ үөрэнэ сылдьаллар.

Кыысыт Валентина Аскалоновна Аканаҕа ыал буолан олохтор, Акана оскуолатыгар 15 сыл үлэлээбитэ, икки оскуолаҕа үөрэнэр уолаттарын улаатыннараар. Кэргэнэ Борис Николаевич оскуолаҕа охранныктыыр.

Киһи бу орто дойдуга олон самай баайа-дуола оҕолоро, сиэннэрэ.

Эбэбит Анастасия Тимофеевна үлэлээбит олоҕо, эппитэ-тыыммыта, үөрөспүтэ-такайбыта таах хаалбата. Иппит оҕолоро бары үөрэхтэннилэр, араас эйгэҕэ үлэлээтилэр, билигин сиэннэр үөрэнэ-үлэли сылдьаллар. Эбэлэрин, хос эбэлэрин аатын түһэн биэриэхтэрэ суоҕа, кини курдук үлэһит, дьон-сэргэ убаастыыр дьонно-ро буолуохтара диэн эрэнэбин.

**Кийиитэ ИВАНОВА
Агафья Семеновна,
Саха Өрөспүүбүлүкэтин
үөрэҕириитин туйгуна,
Өрөспүүбүлүкэ үөрэҕириитин
Бочуоттаах бэтэрээнэ,
Акана нэһилиэтин
Бочуоттаах олохтооҕо.**

Уопсастыбаларга

Доруобуйаларынан хааччахтаах дьон өйөбүл ылаллар

Антонина СЕМЕНОВА.

Оройуоннааҕы көрбөттөр уопсастыбаларын салайааччыта Светлана Семеновна Яковлева сонунун үлэһиннэ:

- Удууска аҕам саастаахтар декадаларын түмүктүүр тэрээһингэ аҕам саастаахтарбыт кыттыны ылылар. Түгүнинэн туһунан болҕомтолорун ууран бородуукта нобуорунан көмөлөспүт М.К. Куличкинаҕа («Нурба куорат» МТ), Антоновкатааҕы М.Н.Тихонов бааһынай хаһаайыстыбата икки улахан куул хортуппуй биэрэннэр, аҕам саастаахтар ааттарыттан махталбытын тизрдибит.

Бу ыйга өрөспүүбүлүкэ-тээҕи ыччат бэстибээлэ буолан ааста. Онно биһигиттэн Валерий Платонов кыттан үһүс миэстэни ылан үөрэн-көтөн кэлтэ.

Бэйэбит тэрилтэбитигэр «Миннигэс бүлүүдэ» күрээҕи тэрийэн ыппыппыт. Күрэххэ Екатерина Лазарева,



Оройуоннааҕы көрбөттөр уопсастыбалара.

Павел Григорьев, Ирина Казакова кыттаннар миннигэс сахалы саламаат, пекинскэйди, сахалы духуопкаҕа буспут кустар, оҕуруот аһыттан салаат арааһын астааннар амсаттылар.

Биир сүрүн сонуммутуан Сэбиэскэй уулусса 30 нүөмэригэр баар үлэһит дьизэбитигэр иттии систэмэтэ тардылыбыта буолар. Манна биһиги

махтаныахпытын баҕарабыт улуус уонна куорат дьаһалталарыгар. Быйыл этэнгэ кыстыыр инибит диэн эрэл кыыма баар.

Ити курдук, доруобуйаларынан хааччахтаах дьон өйөбүл ылаллара үөрүүлээх сонун. Кэлэр өттүгэр түгэнтэн түгэнгэ эрэ буолбакка, мэлдьи көмө, өйөбүл баар буоллун.

Ийэ ыйа

Соһуччу үөрүү



Өрөспүүбүлүкэҕэ Ийэ уонна Арассыйаҕа Аҕа күннэригэр сөп түбэһиннэрэн, Антоновка нэһилиэтин бочуоттаах олохтооҕо Николай Андреевич, Христина Михайловна Васильевтарга соһуччу үөрүү буолла. Кыыстара Татьяна Ивановна Васильева оҕолоро, эбээлээх эһээ сиэннэрэ урукку мас олбуордарын көтүрэн, сабыс-саҕа аныгылыы олбуор онгортон, туруоран биэрдилэр.

соҕотоҕун итэн, киһи-хара онгортон, билигин бары идэлээх улахан дьоннор.

Эбээлэрэ Христина Михайловна: «Антоновкаҕа Партизанскай уулуссаҕа биһиги эрэ мас олбуордаах олохторбутун сиэннэрибит кэлэн көтүрэн Ийэ, Аҕа күннэригэр биһиэхэ бэлэх онгордулар. Онон сиэннэрибитигэр Васильев Эдиккэ, Афоняҕа, Семенга барҕа махталбытын тизрдибит», — диэн эбээ үөрүүтүн үллэһиннэ.

Татьяна Ивановна биэс оҕону

Антонина СЕМЕНОВА.

Тоѳоостоох түгэн көһүннэ да, аҕам, сэрии уонна үлэ бэтэрээнэ Николай Алексеевич Иванов, оройуон хаһыатын селькора, эдьийим Антонида Николаевна олорор, үлэлиир Хангалаһын улуһун хаһыатыгар суруйар диэн кэпсээччибин. Биһиги аҕабыт, төһө да түөрт эрэ кылаас үөрэхтэнэр, Мэнгэдьэк сэбиэтигэр 30 (1950 с.–1980 с.) сыл энкилэ суох эппиэтинэстээхтик, исполком сэкирэтээринэн үлэлээн, нэһилиэк олоһун быһаччы салайсан кэлбитэ.

Сэрии бүппүтэ 68 сыл буолан баран, төрөппүттэрбит суохтарына, аҕабыт туһунан биир дыктини билбиппит. Ол аҕабыт хоһоон суруйан, бүтүн биир тэтэрээти сэриигэ барарыгар балтыгар хаалларбытын. Биир дьоро киэһэ тыыл бэтэрээнэ Калакова Анна Егоровна өйдөөн хаалбыт хоһоонун аахпытын истибиппит уонна сарсыныгар баран видиккэ устубуппун.

А4 икки лииһэ уһуннаах хоһоону үөрэтэн, аҕабыт хос сиэнэ, 5 саастаах эрэ оҕо нэһилиэнньэҕэ хастыы да төгүл араас тэрээһиннэргэ аахпыт. Маалыкайынан, Хатыынан куонкурустарга ааҕан лауреат буолуоталаабыта, кубок ылбыта, бириистээх миэстэлэспитэ. 2016 сыллаахха төрөппүттэрбитигэр аналлаах “Сүрэхпитигэр өрүү кэрэҕит” кинигэбит “Аҕабыт туйаҕын хатаран” салаатыгар икки кыһын, түөрт сиэнин ыстатыйалара, хоһооноро, кэпсээннэрэ, өйтөн суруйуулары, оннооҕор, остуоруйа кирибиттэрэ.

Бүгүн эдьийим туһунан кэпсиир тоѳоос көһүннэ. Биир ватсаап бөлөҕөр “Атын улуус сонунун суруйуман” диэн соһуппунтара. Киһи кэрэҕэ, сырдыхка, үтүөҕэ тардыһан сайдыахтаах, туһалааҕы ылан туһаныахтаах, наадалааҕы ылан бэйэтигэр эмиз киллэринэ сатыахтаах, атыттартан холбор ылыахтаах дии саныбын. Бу глобализация кэмигэр улуустаһааһын мөкү быһыы диибин. Биһигини – норуоту син быыбардар, ЫБМ түмэллэр. Бэйэбит талбыт Ил Дархаммыт

Иһирэх тылынан

Эдьийим аҕатын удьуордаан айар-тутар

тула биир иллээх ыал курдук түмсүөхтээхпит.

Эдьийим хохуйбутунуу, биһиги 9 бииргэ төрөөбүттэр киймит түспүт кэрэ сиринэн ырыаҕа ылламмыт, хоһоонго холбоммут күөх Нурба сиригэр–уотугар, отон уга олбохтоох, күөрөгэй ыллыыр алаастардаах, линкир харыйа хаймылаах, мааны хатын кийэргэллээх, солко киистэ тииттэрдээх, собо оонньуур күөлүрдээх, хатыламат кэрэ ааттаах Хатыы буолар.

Эдьийим, үрдүк үөрэхтээх, категориялаах иитээччи Антонида Николаевна Хангалас Нөмүгүтүгэр “Чуораанчык” уһуяанҕа хайҕабыл долгураныгар олорон олоһун устата үлэлээн кэллэ. Сэбиэскэй кэмнэ наар кыайылаахтар слеттарыгар сылдьан чиэстэнэрэ–бочуоттанара. “Оскуола иннинээҕи үөрэх сайдыытыгар кылаатын иһин” бэлиэлээх.

Дьэ, чаччы эдэр иитээччилэргэ наставник. Кини үлэтигэр сүрүн кыһалҕалаах боппуруоһунан оҕо тылын сайыннарыны туруорбута уонна бу хайысханан үлэлээн кэллэ. Баай опытын өрөспүүбүлүкэ таһымыгар таһаарда. Аата ахсаана суох элбэх семинардарга, куурустарга, төгүрүк остуолларга, педмастарыскайдарга, НПКларга ол туһунан кэпсиирэ. Иитээччилэргэ аналлаах пособие бэлэмнээн таһаарбыта.

“Бэлэм буолга”, кэлин “Кэскил” буолбутугар дорҕоонору сөпкө саҕарыы хоһооннорун таһаартарар. Хас биирди киһи олоҕор көрсүллэр суолталаах түгэннэргэ санааларын “Саха сиригэр”, “Кыымна” этэн иһэр. Антонида Николаевна, баҕар, аҕатын удьуордаан буолуо, оҕолорго хоһоон, үө-

рэтэр–биллэрэр кэпсээннэри, улахан дьонго кэпсээннэри айар. Кини айар аата – Кыыдаана.

Нурба, Хангалас улуустарын литературнай түмсүүлэрин көхтөөх чилиэнэ. Хоһоонноро 1990 сылтан Нурба, Хангалас араас хомурунньуктарыгар киллэриллбиттэрэ: “Олох амтана”, “Доҕорбор”, “Мэнгэдьэк кыымнара”, “Нурба уоттара”, “Ыллык-тан аартыкка”, “Хангаласцы об учителе”, “Сырдык үрүйэ”, “Айар тылбыт оһуора” диэн кинигэлэргэ. Айымньылары өрөспүүбүлүкэ оҕотун хаһыатын, “Күрүлгэн” (“Чолбон”), “Чөмчүүк саас” сурунааллар хас да нүөмэрдэригэр тахсыбыттар.

1999 сыллаахха К.Н.Дьячковскай–Туйаарыскай аатынан өрөспүүбүлүкэтээҕи литературнай куонкуруска 3-с миэстэни ылбыта. Кэлин бэйэтэ сакаастаан хас да чараас, оҕоҕо аналлаах кинигэлээх: “Сценарийдар, оонньуулар, таабырыннар, өс хоһооноро”, “Ийэкээним аттыгар - 1”, “Ийэкээним аттыгар - 2”, “Аптаах түгэн”, “Үйэлээх таптал”. Бу кэники кинигэ биһиги ийэбит тапталын туһунан.

Олохтоох мелодист Е.В.Поисеев “Эркээни хочото”, “Дьикти вальс”, композитор Е.И.Неустроев-Тулуйхан “Ла аҕырыырата”, “Тоѳо?”, “Дорообо, сырдык күн” хоһоонноругар ырыалардаахтар. Ырыаларын олохтоох ансамбллар, мелодист Поисеев бэйэтэ күн бүгүнүгэр диэри сөбүлээн ыллыы сылдьаллар. “Тоѳо?” ырыа араадыһа пуондатыгар баар.

Мин эһиэхэ бүгүн эдьийим Антонида Николаевна икки хоһоонун кытары билиһиннэриэм. Бастакыта былырыын уолаттарбыт котокулары СВО-ҕа хомуйбут кэмнэригэр, иккиһэ

бу аҕыйах хонуктааҕыта суруллубуттара. Даҕатан эттэххэ, эдьийим биир хоһооно СВО-ҕа сылдьар уолаттарга Саха сириттэн барбыт алгыстаах хомурунньукка кирибитэ.

Мин ийэбин

Мин ийэбин...
Эйэлээх олох ийэтэбин!
Аҕа, оҕо тапталлаах ийэтэбин!
Оҕом бастакы хардыыта,
Оҕом бастакы саҕата,
Улахан олоххо үктэниитэ
Үрдүк үөрүүнү биэрбитэ,
Ийиһи суһумун сахпытта.
Оннук буола туруох курдуга,
Харанга быллыт тахсыан
билбэтэҕим...

Билигин түгүй?
Туох иһин?
Оҕом Украина хонуутугар
мэниктээн сүүрбэтэҕэ,
Сэлиһинэй хойуутук үүммүт
Бааһынаһын көрбөтөҕө.
Ол да буоллар турунна
Ис туругун аахсан,
Эһэтин суолун батыһан...
Ыраах Украина сиригэр
Ийэ сүрэгүн ким уоскутуой?
Кылгаһыан...
Хомунарга биэрбит кэмнэрэ...
Үс чаас...
Мин ийэбин...

Алаадылыы охсон
Дьэтин сылааһын ингэрдим,
Арчылыырбын,
Араҕаччылыырбын биллэрэн.
Илиһим сылааһынан угуттаан
Халыҥ наскы уктум.
Оҕом кыайыы кынаттанан
Кэлэрин туһугар
Харах уутун тохтоотум.
Мин ийэбин...
Мин саллаат ийэтэбин!
Сыттыгым эрэ билэн эрдэҕэ
Уһун утуйбат түгүннэрбин,
Билэрэ буолуо кэргэним
Түннүккэ сонгуоран турарбын...
Мин ийэбин...
Күүтэбин!

Эрэнэбин!
Эрэллээхтин!
Мин ийэбин...

Оҕом сыта

...Бүгүн оҕом сытын ыллым...
Уопускаҕа ыппыттар.
Сабаҕатыйбыт, боччумурбут.
Үөрүү кыымнара хараҕар
оонньуулар.
Оҕом сыта минньигэһин,
Туох да кинини суурайбатах.
Ахтылҕаммытын таһааран,
Өөр да өр сырылааччы
сыллаатым.
Кэтирээбит түөһүгэр
Өөр да өр иһийэн,
Холкутуйан мин түрдүм.
Оо, кылгаһыан ол биэрбит
күннэрэ!

Биир күн кэриэтэ
Ааһыахтара кинилэр -
Күндү күннэр, дьоллоох
түгүннэр.
Ийэ сүрэгэ чараастан чараас,
Ийэ сүрэгэ уйантан уйан,
Ийэ сүрэгэ модунтан модун,
Ийэ таптала тапталтан
дириҥ!

Оҕобун
Ханна да ытыахпын
баҕарбаптын,
Аттыбар баар буолуон
баҕарабын!

Оҕом ону таайбыттымы,
Дьэтин сирийэ көрбөхтүүр,
Аҕата ситэрэ илигин
Үөрэ-көтө онортуур.
Оҕом минньигэс сыта
Дьым иһин толордо.
Аҕыйах кэмнэ умуһунум
Долгуйан утуйбатах
түүннэрбин.

Күнүн аайы оҕобор
Алгыстаах алаады
астаатым.

Сахалыы миһинэн аһатан,
Күүһүгэр күүс эптим.
Үүттээх чэйи иһэрдэн,
Ахтылҕанын таһаардым.
Оҕом минньигэс сыта хаалла
Сыттыт түү сыттыгар,
Тангыбыт тангаһыгар.
Оҕом барахсан,
Алаһа дьыһан иччитэ,
Ийэҥ, аҕан тапталлара,
Дойдуг чэбдик салгыан
Арчылыыр харысхал
буоллуннар
Этэнгэ эргиллэн кэлэргэр!!!

Мирослава ИВАНОВА.

Актуально



По словам генерального директора национальной нефтегазовой компании «Сахатранснефтегаз» Алексея Колодезникова, день 12 октября стал для нефтегазовой отрасли Якутии особенным днем – состоялась торжественная свarka первого стыка магистрального газопровода для газификации объектов Нюрбинского горно-обогатительного комбината компании «АЛРОСА», сообщает пресс-служба АО «Сахатранснефтегаз».

Алексей Колодезников: мы построим 160 км газовой трубы до Накына

«Для этого нам предстоит построить газопровод-отвод, протяженностью 160 километров от Среднетюнгского газоконденсатного месторождения в Вилуйском районе до производственной площадки Накынского рудного поля в Нюрбинском районе. В дальнейшем это открывает перспективы газификации Нюрбинского и Сунтарского районов», – отметил руководитель газовой компании.

В свою очередь глава Якутии Айсен Николаев сказал, что строительство «Накынского потока» – магистрального газопровода от Среднетюнгского месторождения к Нюрбинскому горно-обогатительному комбинату – историческое событие.

«Это не только прекрасный проект с точки зрения экономики, экологической повестки. Я считаю, что это очень важный

шаг для газификации нашей республики. Уверен, что «Сахатранснефтегаз», получив необходимый опыт и компетенции при строительстве такого крупного объекта, сможет начать более активное освоение близлежащих территорий, в том числе газификацию территорий Верхневилуйского района, Нюрбинского района, а в последующем и Сунтарского района», – сказал Айсен Николаев.

Необходимо напомнить, что в 2021 году на полях Петербургского международного экономического форума главой Якутии Айсеном Николаевым было подписано соглашение о газификации объектов Нюрбинского горно-обогатительного комбината компании «АЛРОСА». С этого момента начался процесс разработки проекта, проведения инженерных изысканий и при-

нятия технических решений по строительству 160 километров газопровода-отвода от Среднетюнгского газоконденсатного месторождения до производственной площадки Накынского рудного поля.

«Реализация этого проекта имеет важное значение для «АЛРОСА». На Накыньском рудном поле работает один из наиболее перспективных и передовых наших производственных комплексов. Строительство газопровода к Накынской площадке позволит нам уже с 2026 года перейти на более дешёвый и экологически чистый источник энергии, снизить как экономические затраты, так и выбросы в атмосферу.

На территории Мирнинско-Нюрбинского ГОК будет запущена газовая установка по выработке электроэнергии.

Действующее сейчас генерирующее оборудование останется на производственной площадке как резервное. Объемы использования нефти и дизельного топлива кардинально снизятся», – подчеркнул руководитель алмазной компании Павел Мариничев.

«Этот проект важен для национальной нефтегазовой компании «Сахатранснефтегаз» с точки зрения подтверждения компетенций в области строительства магистральных газопроводов в суровых климатических и ландшафтных условиях.

Мы планируем, что в 2025 году завершим строительство и внесём вклад в обеспечение экологической безопасности Вилуйской группы улусов, в том числе Нюрбинского района в связи с дальнейшим переходом производственных объектов на экологически чистый природный газ», – подытожил Алексей Колодезников.

Улусмедиа.

*Кыптыйдьы туттубут
Кылбаарар кынаттаах,
Элэйбэт, сылайбат
Эйэ дьол холууба... - учуутал-
быт ылыыыр...*

Бу ырыаны араадыыаа түбэһэн иһиттэппинэ, мин харахпар ахтар-саныыр күндү учууталбыт кэрэ мөссүөнэ сырдаан, көстөн кэлэр.

Кини биһигини начаалынай кылаастарга да үөрэппэтэҕэ, кылааспыт салайааччыта да буола сылдыбатаҕа буоллар: «Саамай убаастыыр, ытыктыыр учууталбыт кимий?» – диэн ыйыттахтарына, учууталбыт Харайбатова Анна Романовна сырдык сэбэрэтэ тийиэн кэлэн: «Оҕолор, элбэхтик ааҕангыт билиигитин ханата турун, сахалы тылгытын үөрэтин, баһылаан», - диэбитти эрэммит харахтара көстөн кэлэр.

Анна Романовна биһигини төрөөбүт сахабыт тылын грамматикатын уонна саха литературатын үөрэппитэ. Оччолорго саха тыла «көйгөтүллүбүт» кэмэ буолан, нэдиэлэҕэ биирдии уруок буолара, онтон үгүс предметтэрибүт нууччалы тылынан үөрэттиллэллэр.

Үөрэнэ сылдьан биһиги хойут билбиппит, учууталбыт төрөөбүт-үөскээбит тапталлаах дойдута Саха сириг бастың суруйааччылары уутуйан үөскээбит, төрөөбүт Сахалары сириг үлэһит норуота үөрэхтээх, сайдыылаах буолалларын туһугар бэрт эдэркээн саастарыгар сылдьан олохторун анаабыт чулуу уолаттар дойдулара

Редакция почтата

Билинэбит уонна киэн туттабыт

буоларын. Кинилэр бастакынан саха төрүт тыла, культуура, фольклор сайдыытыгар киллэрбит, билсиппинэрбит үтүөлээхтэрин ис иһиттэн киэн тутта кэпсиирэ, өйдөтөрө.

Кинилэр олохторун, айан хаалларбыт айымньыларын ис сүрэхтэн, биер да кинигэни, тэтэрээти көрбөккө кэпсиирэ, хоһооннорун нойосуус ааҕара.

Онтон нуучча тылын уруогун биһигини араас, атынтан атын учууталлар уларыа сылдьан үөрэппиттэрэ. Онон ситэри үөрэммэтэхпит даҕаны. Ону аңаардас сахабыт тылын грамматикатын Анна Романовна өнгөтүнэн, кини күүскэ үөрэппит, ирдээбит буолан, сахалы, нууччалы да кинигэни элбэхтик ааҕарга уһуйбут буолан, үксүбүт нуучча да тылын аһара ыарырҕаппакка оскуолабытын бары, 19 буоламмыт ситиһиилээхтик бүтэриппит.

Бииргэ үөрэммит дьүөгэлэрбит Иванова Р.Г., Николаева Н.М. үрдүк үөрэхтээх учуутал аатын сүгэннэр, өр кэмнэргэ учууталлаабыттар, билигин бочуоттаах сыннааланна олохоллор. Элбэх оҕо уонна төрөппүт махталын ылыыттар.

Анна Романовна үөрэбин быһыгар араас өйдөтүү



үлэтин биһиэхэ ытытара. Холобура, учууталбыт кыыс оҕо диэн кини нарын-намчы сибэкки буолар, онон сибэкки курдук тутта-хапта сылдыахтаахпытын, таңнар таңаспыт эмиэ кырасабыт буолуохтаабын мэлдьи санатара, уол-кыыс истинг сыһыаннарын эмиэ таарыйан ааһара.

Биһиги нэһилиэкпитигэр кини бастың учуутал эрэ буолбакка, дьахтар сэбиэтин бэрэсэдэтэлинэн, олохтор зонатын салайааччытынан, олох үөһүгэр уопастыбаннай үлэлэри тэрийсэн, дьаһайсан улахан убаастабылга сылдыытыга.

Кини олохторун тус олохторун,

оччотооҕу сэмэй үөрэнээччилэр биһиги билбээппит элбэх. Олохтор доҕорун Яковлев Григорий Ивановичы Сиэгэн Күөл диэн хоту дэриэбинэҕэ учууталлы сылдьан билсэн, ыал буолан биһиги Хатыыбытыгар, кэргэнин дойдутугар олохсуйан 4 уолу төрөтөн, үөрэтэн, үлэһит буолбуттара. Орто уол Григорий биһигини 8 кылааһы үөрэнэн бүтэрэн баран, Дьокуускайдааҕы мэдүчүлүккэ үөрэнэ сылдьан, оҕо эрдэҕиттэн ыарыһах буолан, сүрэҕинэн ыалдьан, бу сиртэн эрдэ күрэммитэ.

Григорий Иванович биһигини географияҕа, ырыа уруо-

гун үөрэппитэ. Атын уолаттара бары ыал бастың аҕалара, элбэх сиэн эһээлэрэ буолан үлэли-хамныы сылдыаллар.

Тапталлаах сахабыт тылын баһылыгыра уһуйбут учууталбыт Анна Романовна өр кэмнэргэ учууталлыыр кэмигэр элбэх кылаастарга руководтаан, үөрэнээччилэригэр иккис төрөппүт ийэлэрин солбуйан, үөрэтэн-такайан таһаарбыта. Кини үөрэппит оҕолоруттан, кини суолун батыһан элбэх учууталлар, ол иһигэр саха тылын баһылаабыт саха тылын учууталлара өрөспүүбүлүкэ араас муннуктарыгар дьон хайҕалын ыланнар үлэли-хамсыы сылдыаллар. Учууталларын сыаналаан ахтан-санаан ааһаллар, хоһоонноругар холбууллар, хайыаттарга ахтылары суруйаллар.

Онтон биһиги күндү учууталларбытын, күн-дьыл төһө да ааспытын иһин, ахтабыт, саныыбыт, махтанабыт!

Кинилэр бу олохтон үтүөнү сомсорго, олоххо ситиһиилээх, эрэллээх буоларбытыгар билиилэрин, кыахтарын төһө кыалларынан инэрбит дьоммутунан буолалларын билинэбит уонна киэн туттабыт.

*Сылаастык саныыбын зийгин,
Учуутал.*

*Билиһигэ-көрүүгэ угуйбут
киһибин.*

*Сыраллаах үлэһит сыаналыыр
эбиттин,*

*Эн бизрбит билиһигин туһанан
кэлбипин.*

Антонина КСЕНОФОНТОВА.

Ийэ күннээх сүрэҕин хоһуйан

*Миһигин эрэ күүтэр күннээх,
Миһигин эрэ ахтар түүннээх
Дьолум түһэ - Нурбабын
Ийэм тэнэ таптыбын.*

К.Васильева.

Биер дойдулаахпыт, ССРС суруналыыстарын, Саха сириг суруйааччыларын Соһуруун чилиэнэ, Нурба оройуонун Бочуоттаах олохтооҕо, бэйэтэ туспа ураты суоллаах поэтесса Клара Васильева төрөөбүт тылбыт имигэһин муударай өйдөбүллэр, сонун көрүүлэр, мындыр өй-санаа нөҕүө тиэрдибит хоһоонноро киһиэхэ сырдыгы, кэрэни төлкөлүүллэр. Аһаҕас эттээх, уйан куттаах поэт киһи буолан, Клара Васильева дириг улаҕалаах ис хоһоонноох, ураты философиялаах айымньылары суруйан хаалларбыта.

Клара Васильева хоһооннорун кинигэлэригэр хаһан да умнуллубат сырдык сылаас уобараһынан күн күбэй ийэтэ Өрүүнэ аһан бүппэт ахтылҕан буолан ингэн сылдыар. Күндү киһитигэр тапталын билинэр истинг, иһирэх тыллар элбэхтэр.

Саха билинни да, урукку да поэзиятыгар ийэни уратытык хоһуйан, сүгүрүйэн манньык элбэх айымньылары суруйан хаалларбыт поэт суохха дылы. Алтынны ый үһүс өрөбүлүгэр Сахабыт сиригэр Ийэ күнэ бэлиэтэнэринэн поэт Клара Васильева ийэтигэр анаабыт тапталынан сыдыаайар айар тыл



умсулҕаныгар ыалдыгыттан аһаргытыгар ыңырабын.

Ийэ соҕотоҕо

*Мин олохпун
Ийэбэр анаан олохтоотум,
Тапталынан онтубун
Тыһынааҕар толуйбутум...
"Ийэ соҕотоҕо" хоһоонугар
Ийэм шиппит сүрэҕэ
Тардыһар кэрэ зйгэҕэ
Айар дьоллоох түһүлгэҕэ.
Сүтсүк элбэх сир ийэҕэ,
Ийэм куолаһа - Эйэҕэ,
Өрө күүр ийэм бэлэҕэ!..*

*"Ийэм бизрбит бэлэҕэ"
Сибэтиэй кэриэтэ, мин ийэм
Сиргэ олон аастаҕын,
Ситэтэ суох эн дьылҕан!
Ситэриэх мин эбит
буоллабым...*

*"Ийэм кэриэһигэр"
Ийэм үөрбүт күнүгэр*

*Хомус ылан тардара -
Оччобуна күн ийэм
Имэ кэйэн кэлэрэ,
Хайҕал ылыт кэриэтэ
Харахтара үөрэрэ...*

Ийэм хомуһа

*Олус сэмэй, номоҕон,
Оҕо курдук бэрт уйан,
Өйтөн сүппэт сэбэрэнг
Миэхэ бүппэт ахтылҕан...*

Ийэбэр

*Таптаан көрөр хараҕын
Атаахтатар сыламын,
Кууһар илиһиг сыралын
Куруук илдьэ сырыт диэн
Күнгэ өрө көтөхпүт
Күндү Ийэм, эн бааргын,
Былыт үөһэ көтүппүт
Үрдүк Айыым - эн бааргын.
Сүрэх тыһынаах тылларын
Үрүң күнгэ көтүтэн,
Ийэ ытык аналын
Ытыс үөһэ түһэрэн
Ийэ күнэ, үүн-үрдээ,
Сиргэ дьолу биһиктээ!*

Ийэ күнэ

*Оһуор-дьярҕа ойууттан
Оҕо буолан үөрэбин,
Ол саҕана харахтар
Ийэм оһуорун көрөбүн.
Күнү күнүктээн олонор
Үүнэриэҕэ бу Сиргэ
Үтүлүк, түүппүлэ онгоров
Үгүс махталы ыларам...*

Ийэм оһуора

*Ийэ күннээх сүрэҕэ
Үүнэриэҕэ бу Сиргэ
Үксүү туһар Кэрэни
Үрдүк дьолго Эрэли!*

*Киһи аймах хаһан эрэ
Кэрэ үйэҕэ олохтоҕа,
Ийэ күннээх сүрэҕэр
Анаан сэргэ тутуоҕа...*

Ийэ күннээх сүрэҕэ

*Таптыыр ийэм сүр истинг
Иэйиһигинэн угуттаан
Хамнаттаҕын түүн-күнүс
Иэйи талах биһиктин.
Сиргэ кэлбит аналын
Ситэ буоллар ханнык, - диэн
Сипсийдэҕин сүрэхтэр
Сүрдээх сэмэй мин ийэм...*

Күндү ийэм

*"Олус сэмэй, номоҕон...
Ийэ, сүүскэр күл аһаан," -
Ийэдим, сонет онгоров,
Үммүт үйэни алҕаан!*

*Ийэ күнүн көтөхпүт
Күндү ийэм, Эн бааргын.
Күнгэ өрө көтүппүт
Ийэм дьиннээх Бахсыгын!
"Алгыс арчыта", сонет.*

Нурбатын сириг олус күүскэ таптаабыт поэт Клара Васильева айар үлэтэ кэлэр да кэмнэргэ, орто дойдун олохторун, дьол үөрүүтүн бэлэктиир, тапталынан угуттуур күн күбэй ийэҕэ анаммыт айымньылары саха тыллааҕы сырдьыкка кэрэҕэ угуйа туруохтара!

Сахабыт сиригэр бэлиэтэнэр күн ийэҕэ сүгүрүйэр, тапталы билинэр ураты тыһынаах күнүнэн, биер дойдулаахтарымы!

Мария НИКОЛАЕВА.

ЯСИА

Гидрологи сообщили сроки образования льда на реках Якутии

В этом году ледообразование прогнозируется позже нормы

Гидрологи Гидрометцентра Якутии дали прогнозы устойчивого ледообразования на реках.

На реке Лене на участке Покровск — Якутск образование льда начнется 20-22 октября, что позже нормы на 5-7 дней. На реке Алдан у Томмота прогнозируют 19-20 октября при норме 11 октября. На участке реки Вилюй Сунтар — Нурба — 19-21 октября, что также позже нормы на 7-9 дней.

Образование льда сегодня наблюдается на Лене у поселка Жиганск, на Амге у села Амга. На Вилюе на участке Вилюйск — Хатырык — Хомо идет редкий шугоход.

На реках севера и северо-востока уровни воды преимущественно понижаются с различной интенсивностью. На участке реки Яны у Верхоянска и Батагай образовался ледостав. Ледяной покров установился на участке реки Адьчи Усть-Чаркы — Урдюк-Кумах.

**Алтынны 5 күнүгэр
Маалыкайдаагы «Айар
киин» норуот Айымньытын
Дьэстигэр олохтоох
модельнай библиотека
үлэһитэ Вера Петровна
Аммосова көбүлээһининэн
дьоро күн үүннэ: «Аартык»
литературнай түмсүү
айар талааннаага, олох
ураты суоллаах-иистээх
Саргылана Стручкова
бастакы кинигэлэрин
биир идэлээхтэригэр
билиһиннэрдэ, 50-ча сыл
сүрүбэр тута сылдыбыт
«курус санааларын» сырдык
изийилээх хөһүйүү онгортон,
бар дьонугар бэлэх уунна.**

Көрсүһүүгэ олохтоох дьа-
халта баһылыгы солбуйааччы
М.Н. Николаева, Саргылана
Анатольевна чугас дьүөгэтэ
О.И. Васильева кыттыны ыл-
лылар, истин иһирэх тыллары
эттилер. «Аартык» айар түмсүү
биир талааннаах кыһа, кэрэ
куоластаах Изольда Макарова
истин изийилээх ырыатынан
эбэрдэлээтэ.

Мань сэргэ «Нурба уоттара»
литературнай түмсүүтэн Дмит-
рий Пономарев-Дьолуолаах,
Евдокия Моякунова, Маартан
Анна Абишева, Антоновкаттан
Антонина Яковлева, Нурба-
таагы кииннэммит библиотека
үлэһитэрин куйаар ситимин
нөнүгө ыһпыт эбэрдэлэрэ тэ-
рээһини олус кизэргэттэ. Сар-
гылана ырыаларын видеок-
липтеһин улахан экран нөнүгө
көрөн-истэн астынныбыт.

Манна даҕатан эттэххэ,
быйыл саас «Аартык» литера-
турнай түмсүү 10 сыллаах үбү-
лүөйүн «Нурба уоттара» кыт-
тыллаах бэлиэтээн ааспыттара.
Саргылана хоһооннорун хо-
муурунньуктара бу кэрэ-бэлиэ
сылга тахсыбыта ордук күндү
суолталанна.

Поэзия алыптаах кырдалы-

Редакция почтата

Кинигэ сүрэхтэннэ



гар Саргылана 5 сыл анараа
өттүгэр саҥа сүүрээһинэн
киирэн, сэнгээриини ылбыта,
били Сергей Есенин хоһоонно-
ругар кыс хаар ортото дьэдьэ-
ни көрбүттүү саба түспүттэрин
курдук, хоһооннорун утаппыт-
ты аахпыттара.

Эбиитигэр, ырыа эйгэтигэр
эмиз киирэн, кини ырыаларын
сахабыт эстрадатын чулууттан
чулуу ырыаһыттар (Александр
Емельянов, Анастасия Готовце-
ва, Алаас Кыһа о.д.а.) ыллаан,
сахалы тыллаах сөбүлээн
ыллыыр ырыалара буолбутта-
ра. Дэлэҕэ даҕаны, Саргылана
хомуурунньуктарыгар кирири
тыллары Саха Өрөспүүбүлүкэ-
тин суруйааччыларын сойууһун
чилиэттэрэ, «Нурба уоттара»,
«Уран тыл оһуора» литерату-
рай түмсүүлэр салайааччылара
Дмитрий Пономарев-Дьолуо-
лаах уонна Р.Н. Тимофеева-Ми-
хайлова суруйуохтара, алгыс
тылларынан арыаллыахтара
дуо. Уран тыл уйулватын бэркэ
билэр дьон ырытылыларын ки-
нигэлэри илиигитигэр ыллах-
хытына, сэргээн ааҕыаххыт
диэн эрэнэбин.

Күндү ааҕааччыбар Саргы-

лана Анаатольевна туһунан кыл-
гастык билиһиннэрэр буолла-
ха, Нурба оройуонун Маалыкай
сэлиэннэтигэр 1965 сыллаахха
көмүс күһүн сатыылаан турда-
ҕына 5 оҕолоох Егоровтар дьэ
кэргэннэригэр бастакы оҕон
күн сириин көрбүт. Ахсыс кылаас
кэнниттэн Н.Г. Чернышевскай
аатынан Бүлүүттээҕи педучили-
щеҕа киирэн ситиһиилээхтик
бүтэрэн, 35 сыл учууталлаабыт.
Билигин бочуоттаах сынньа-
ланҥа олорор, педагогическай
үлэ бэтэрээнэ, «Нурба патри-
ота» диэн анал бэлиэ хаһаайы-
на. 5 оҕолоох, элбэх сиэн эбээтэ.

«50 сааспын туолан баран,
хоһоон суруйарга холонон буол-
бутум», - диир Саргылана Ана-
тольевна. Бу туһунан бэйэтэ
хайдах ойуулаан-дьүһүннээн
эпитигин-тыыммытын истэ тү-
һүбүтүн:

*Бизьуон сааһым туолуута
Баардаах баара баттарбат
Дьикти туругар киэрэммин,
Сымыыт курдук бүтэй,
Балык курдук кэлэҕэй
Тыла суох бэйэккэм
Тоҕо эрэ эмискэ
Сааскы халаан уутунуу
Тылым-өһүм төлө биэрдэ,*

*Халдьыгыры халыйда.
Аналтан хайдах даҕаны
Албыннаан куоппат эбиккин,
Идэттэн хайдах даҕаны
Мүлчү түспэт эбиккин.*

*Төрүүм иннигэр
Төлкөбүн түстүүр,
Түөрэхпин түһэрэр
Төрүөттээх түгэммэр
Түүлээх түгүрдээх
Түлүүн ойуун саҕаттан
Төрдүлэрбэр баар
Тыллаах-өстөөх төрүттэриим
Тымырдаах сьдыааннарыгар
Тыыннаах тылы
Тылбыйдын диэннэр
Тамахпар сииллэбит эбиттэр.*

*Онтулара
Көөннөрүү буолан
Көйрөгө кымыстыы
Көөнньө, көөнньө
Көймөстөр эбит,
Кыынньа, кыынньа
Кырылыыр эбит,
Төлүтэ биэрэн,
Тоҕута тэбэн
Тыыммын кэнэтэн
Тахсар эбит.
Төрөөбүт ийэ сир бараххан
Тымыр сыккыс уулара
Тохтообокко тыгарыны
Тыккырачы сүүрдэр эбит.
Олус да күүстээхтик, улуу
Пушкины санатарды, уу саха-
лы дорҕооннорунан этилли-
бит эбит...*

Кинигэбит аата «Күһүнүм,
кэрэҕин» диэн. Киһи сүргэтин
көтөҕөр күһүнгү пейзажтар
көстүүлэринэн кизэргэммит,
иккис кинигэтэ Кэрэ дьахтар
уһун сүһуоһун субутан көмүс
сэбирдэх ардаһын аннынан ханна
эрэ Ыраахха, Кэрэҕэ, Сырдык-
ка угуйан, ыра санаа аанньа-
ла буолан устан иһэрэ ойуу-
ламмыт.

Кинигэбитин арыян, кири-
и тыл көмөтүнэн кинигэ ура-
тытын өйдөөн, налыччы ааҕа-
быт... Төрөөбүт дөйдуга таптал,
дьахтар аналтын толоро кэлбит

кыыс оҕо аналлааһын көрсөн
таптал уотугар умайыта, ийэ
буолуутун дьоло, тапталлааһын
сүтэрэн туманга мунуута, олох
араас эндиридэрин көрсүүтэ, му-
натыһыта...

Хас хоһоон аайы кинигэ-
бит лирическай геройун олоҕо
туспа айымньы буолан, киһини
уйадытар, толкуйдатар, элбэх
санаага аҕалар... Миитэрэй Дьо-
луолаах эпититини, «бу кинигэ-
ни аахпыт: биир дьахтар олобу-
нан, биир дьахтар санаатынан
Орто дойду үгүс өрүттэрин
билиэ уонна ол хомоһой тылы-
нан хайдах этиллэрин сэргизэ,
кэрэһиэ» дии саныбыт.

Саргылана музыка эйгэти-
гэр эмиз дириг хоругуулаахтык
киирбитин бэлиэтэ Миитэрэй
Дьолуолаах хоһоонугар мелодия
суруйан, улахан куонкурсу ааһан,
ол ырыата Нурба куорат Өрөгөй
чаастарыгар ылланар ырыа
буола сылдыра тоһулуур. Олох-
тоох ааптардар уонна куйаар си-
тимигэр баар доҕотторун тылла-
рыгар отучча ырыа мелодиятын
онордо, олорун кулууп үлэһиттэ-
рэ, баҕар, туһаныа этилэр диэн
туспа хомуурунньук таһаарар
баҕа санаалаах, нуоталара до-
ҕотторун көмөтүнэн бэлэм. Кул-
туура управлениета, сэргээтэ-
ҕинэ, көмө онгоруо диэн баҕа
санаабытын этэбит.

Саргылана ийэ кутун дириг
изийилээх хоһооннорун ааһан
баран, айар аартыгын аанна-
ра аһыллан истиннэр, поэзия
алыптаах хонуутугар сизлэр
суолларын кэнээн истиннэр,
ааҕааччыларын Кэрэҕэ, Сыр-
дыкка, Биллибэт улуу куйаарга
угуйа, сирдии тур, аһа-тута, иэ-
йэ-куойа сырыт диэн сахалы
сэрэниин-сэрэнэн сэмэйдик ал-
гыспытын тизэртэҕим буоллун.

**Надежда Григорьевна
ГРИГОРЬЕВА,
педагогическай үлэ бэтэрээнэ.
Маалыкай.**

Военная служба по контракту

**Единый пункт отбора на
военную службу по контракту
планово выполняет
свои показатели по набору
кандидатов на военную
службу по контракту. После
прохождения кандидатом
медицинской комиссии,
его заселяют в общежитие
и на время обучения**

**обеспечивают бесплатным
питанием.**

Об этом сегодня на брифинге со-
общила Алена Ивановна, главврач
городского санатория «Абырал».

Она отметила, что в пункте
отбора кандидаты находятся
от одних суток до пяти дней. За
это время они успевают пройти
первичную военную подготов-

О порядке прохождения медкомиссии

ку, получить навыки по такти-
ческой медицине, научиться
собирать и разбирать оружие,
проходят огневую подготовку.

«Здесь обеспечивают формой
и обмундированием. После про-
хождения комиссии и получе-
ния приказа о зачислении в во-
инскую часть контрактники
получают военную форму, обувь,

белье, спальный мешок, ремни,
фуражку и другое. Все это наши
бойцы примеряют и подбира-
ют под свои размеры», - сказала
Алена Иванова, главврач горо-
дского санатория «Абырал».

Единый центр по отбору
граждан на военную службу по
контракту работает с 9 часов
утра до 18 часов вечера. Жела-

ющие прибывают в городской
санаторий «Абырал», который
расположен по адресу: город
Якутск, Сергеляхское шоссе 11
км, корпус 1.

Как добраться: Остановка
«Абырал», автобус №7.

**Пресс-служба Главы РС (Я)
и Правительства РС (Я).**



ЭДЕКОМ
МАГАЗИН ЭЛЕКТРОТОВАРОВ

ОТЛИЧНЫЕ ЦЕНЫ

 **460-777**



Панель
светодиодная

725 ₮



Пржектор светодиодный

269 ₮



Источник
бесперебойного
питания

16 682 ₮



Аккумуляторная батарея

28 033 ₮



Конвектор
настенный

3 541 ₮



Тепловая пушка

2 485 ₮



Кабель греющий

136 ₮



Лампа светодиодная

75 ₮



Светильник светодиодный

504 ₮

ВСЯ ЭЛЕКТРИКА В ОДНОМ МЕСТЕ

Кэриэстэбил

Биһиги ыал күнгэ көрдөр-бүт күндү соҕотох уолбут, эйэбэс бырааппыт, икки уол оҕо амарах аҕабы, РФ Орден Мужества кавалера **ЯКОВЛЕВ Иван Иванович (Банюка)** Ийэ дойдуну көмүскэлигэр, анал байыаннай дьайыгы бойобуой соруудагы толоро сылдьан хорсундук бу орто дойдуттан букатыннаахтык барбыта бу сыл алтынны ый 12 күнүгэр 40 хонуга буолла.

Нам улууһун Үөдэй нэһилиэгиттэн төрүттээх Ванябыт 1991 сыллаахха олунньу 13 күнүгэр Нам улууһун Таастаах нэһилиэгэр, онтон дьааһыла, сад, оскуола-таабы кэрэ кэмнэрэ Үөдэй нэһилиэгэр аспыта. Кыра эрдэбиттэн сүрдээх сытыгы-хотуу, чобуо, кыратыттан кыанар, эт-хаан өттүнэн тэтиэнэ буола улааппыта. Оскуола-таабы үөрэнэр сылларыгар ордук чэпчэки атлетиканан умсугууан дьарыктаммыта. 8-с кылаас кэнниттэн волейбол көрүнгэр утумнаахтык дьарыктыыр Амматаабы 1 №-дээх орто оскуоланы 2009 сыллаахха ситиһиилээхтик бүтэрибэтэ.

Оскуола кэнниттэн Чурапчытаабы физкультура уонна спорт институтугар үөрэнэ кирибэтэ. Бу кэмнэргэ бэйэтин ытык изнин толорон Владивосток куоракка, байыаннай-морской флот кэчкэтигэр сулууспалаабыта. Баҕа санаа оностубут, туруоруммут сыалын толорон, 2016 сыллаахха, институтун ситиһиилээхтик бүтэрэн физическэй култуура уонна спорт учууталын идэтин ылбыта.

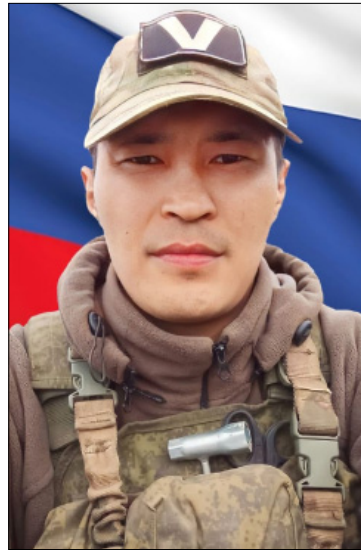
Иван үлэтин бастакы хардытытын физическэй култуура учууталынан ананан Нурба улууһун Н.Н. Чусовской аатынан Антоновка орто оскуолатыттан саҕалаабыта. Манна үлэлиир сылларыгар үлэ дьиннээх оскуолатын, үлэни киһи буолуу буһуутун-хатытын барбыта. Бу кэмнэргэ улууэ чизин көмүскээн үгүс региональной, республиканской волейбол күрэхтэригэр сылдьан, ситиһиилэнэн, кыайыгы-хотуу өрөгөйүн билэн бэйэтин аатын дорҕоонноохтук ааттаппыта. Волейболга сатабыллаахтык оонньуурун таба көрөннөр, Нурба

Эр хоһуун оҕобут, хотойбут, Эн сүрэхпитигэр өрүү тыыннааххын!

куорат ДЮСШ-тыгар волейбол тренеринэн үлэлэтэ ынгырбытара. Үлэлиир сылларыгар үгүс культурнай-общественнай үлэлэри чиэстээхтик толорбута. Олоххо актыыбынай киэн көрүүлээх буолан, куорат эриэккэс ураты олобуттан туора турбакка, эдэр ыччат тэрээһиннэригэр бастакы кэчкэбэ сылдьыбыта, бастын лидер буола үүмүтэ.

Нам улууһун Үөдэй нэһилиэгин чулуу ыччата төрөөбүт дойдутун уонна Нурба куорат спортивной хамаандатын тутуах чилиэнэ этэ. Хайдах баҕарар балаһаннааҕа мээчиги оонньоото, үөһэ ойон тахсан хабан да ылар, аллараанан да кэллэҕинэ куоттарбат уолан бэрдэ буола үүмүтэ. Олоххо, үлэбэ ингэриммит билиитин, уопутун түмэн, талан ылбыт идэтин толору баһылаан, спорка үгүс үрдүк ситиһиилэммитэ. Эдэр көлүөнэ ыччаты волейбол кистэлэннэригэр олус кыһаллан бэлэмниирэ, ис иһиттэн астынан туран үөрэтэрэ, чаҕылхай кыайылырга сирдиирэ. Чэпчэки атлетикаҕа, хайыһарга, волейболга, байыаннай-спортивной күрэхтэргэ инники күөнгө турура. Үгүс грамотанан, анал бэлиэлэринэн наҕараадаламмыта, ахсаана биллибэт элбэх спортивной мэтээллэр, кубоктар хаһаайыннарын буолбута, волейбол көрүнгэр «Лучший игрок», «Лучший защитник», «Лучший нападающий», «Полезный игрок» анал ааттары ылбыта. 2021 сыллаахха 454 №-дээх РФ Уураабынан СӨ Ил Дарханын илии баттаһыннаах «Участник тушения лесных пожаров» диэн бэлиэнэн наҕараадаламмыта.

Өссө да үгүһү ситиһиэхтээх, элбэҕи эрэннэрбит уолбут, 2022 сыл балаҕан ыйын 27 күнүгэр мобилизацияга түбэһэн, анал байыаннай операцияга барбыта. Ийэ дойдутун чиэстээхтик көмүскүү сылдьан, уоттаах сэриини толоонугар геройдуу быһыыны



көрдөрөн, бу дьыл балаҕан ыйын 2 күнүгэр сырдык тыына быстан сүрэхпитин хайытта.

Күн курдук күндүттэн күндү баар-суох соҕотох уолбут, Ванябыт, орто дойдуну олоҕор баара-суоҕа 32 эрэ сыл олоҕордо. Кини бу кылгас олоҕор син элбэҕи ситиһэн ааста. Саха сатаабаҕа суох дизеликкэ дылы, барыны бары сатыыр, туохха барытыгар сатабыллаах, дьөһүрдээх, кыайыгыс-хотугас этэ. Ийэлээх аҕатыгар, биригэ төрөөбүт эдьийдэригэр, чугас аймахтарыгар, доҕотторугар олус истин сыйыһаннааҕа, куруук көмөлөһө, сүбэ-ама биэрэ сылдьара. Элбэх истин эрэллээх доҕоттордооҕо, куруутун үөрэ-көтө, мичээрдий сылдьара. Кини мичээрэ олус кэрэ, умнуллубат. Хап-хара хараҕа үөрүү кыымынан туола-ра, үп-үрүн тиистэрэ кэчигирэхэ түһэллэрэ ...

Иллэн кэмигэр ис сүрэхпиттэн уруһуйдуурун сөбүлүүрө, ас астырынын олус астынара, ыллаан, үнкүүлээн, уһанан да ылар, киинэбэ да уһуллубута. Айылҕа араас кэрэтин таба көрөн хаартыскаҕа түһэрэрэ, араас темаларынан тэттик видеолары онорон

дьонун үөрдэрэ, таксидермиянан, коллекционированиенан дьарыктанан испитэ. Көстөөх сирдэринэн кэрийэн хара тыаҕа бултуу барара уонна хайаан да өттүк харалаах, илии тутуурдаах кэлэрэ, оттон ууга кирирдэҕинэ балыгы баһан таһаарар байанайдаах балыксыт, булчут бэрдэ этэ.

Ваня оскуола сааһыттан харса суох, туруоруммут сыалын ситиһэр, тиһэбэр тиэрдэр үтүө хаачыстыбалааҕа. Ити үтүө хаачыстыбаларын анал байыаннай дьайыгы да сылдьан сүтэрбэтэҕин биригэ сылдьыбыт буойун доҕотторо, тиһэх суолугар атаарыгы кэлэн олус истинник ахтан ааспыттара. Ол курдук бэйэтин эрэ туһугар кыһаллыкка, уопсай дьыала туһугар олус кыһалларын, дьиннээх патриот буоларын, бүтэһик ботуруонун, саатын да туран биэрэрин, куруук көмөлөһө, сүбэ-ама, өйөбүл, тирэх буола сылдьыбытын харах уулаах, хараастан туран кэчкэбиттэрэ. Хаһан да умнуохпут суоҕа, уолбут туһунан кэчкэбит чаччылары. Биһиги иитэн таһаарбыт эбиһит дьиннээх патриоту, хорсун-хоодуот хотойу, геройу.

Тапталлаах уолбут, убайбыт, бырааппыт, кэскиллээх ыччаппыт, киэн туттар бастын спортсмен оҕобут, күөгэйэр күнүгэр сылдьыбыт, өссө да олох олохтоохтаах, сайдар кыахтаах эрэнэр эр хоһууммут Банюкабыт, Ванябыт, Иван Иванович сиргэ кэлбит аналын ситэри толорбоокко, быстах сомуурга түбэһэн Донецкай, Луганскай нуруодунай өрөспүүбүлүкэлэргэ дойдутун туһугар чиэстээхтик сулууспалыны сылдьан, олоҕун толук уран туран бу орто дойдуттан күрэммитэ кыһытынан, абатын ... Сааһыры боруогар үктэнэммит, уолбут көрүө-истиэ диэн диэн эрэнэр да этибит ... Эн ситэ олоҕобото олоххун икки кырачаан, тапталлаах уолаттарын Ян

уонна Ярослав салгыахтара. Аҕаларын туйабын хатаран, дьонго-сэргэбэ убаастанар, үтүө үлэһит дьон буолуохтара диэн эрэнэбит.

Тапталлаах, күүтүүлээх уолбут анал байыаннай дьайыгы сылдьыбыта биир сыла чугаһаан, оҕобутун сотору кэмийэн уопускаҕа ытыахтара диэн эрэнэ-кэтэһэ сылдьыбыт дьонно, биһиэхэ, «Эһиги уолгут Яковлев И.И. геройдуу быһыыны көрдөрөн сэриини толоонугар суох буолла, дьиннэ културфаммытын биллэрэбит» диэн соһуччу сураҕы истэр олус ыар. Олуһун диэн айманан, ытаан-сонгоон, хараастан олоҕдохпутуна «Нам улууһа» МТ аатыттан Атласов А.П., Винокуров А.И., Николаев Ф.В., «Нурба улууһа» МТ Чымыров П.Е., Нурбатаабы ДЮСШ дирэктэрэ Иннокентьев А.В. кэлэн санаабытын көтөҕөн барбыттарыгар махтанабыт. Махтанабыт оҕобутун тиһэх суолугар атаарыгы күүс-көмө, өйөбүл-тирэх, сүбэ-ама буолбут «Нам улууһа» МТ аҕа баһылыгар Слепцов Ю.И., Үөдэй нэһилиэгин, 1-кы Хомустаах нэһилиэгин дьаһалтатыгар, Амнаттан, Чурапчыттан, Нурбаттан кэлбит уолбут табаарыстарыгар, өрөспүүбүлүкэ араас улуустарыттан бүтэһик суолугар атаарыгы кэлбит бойобуой доҕотторугар, аймак-билэ дьоммутугар, олоҕор түөлбөбит олохтоохторугар, биригэ үөрэммит кылааһынныктарытыгар, үлэлээбит кэлэктиппитигэр, Таастаах, Үөдэй, Бастакы Хомустаах нэһиликтэрин дьонугар-сэргэтигэр.

Оҕобут сүрэхтин сылааһа, күүстээх санаатын изиитэ өрүү сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр-санаабытыгар мэлдьи тыыннаах. Тапталлаах Үөдэйин сирэ сымнаҕас сыттык, сылаас суорҕан буоллун, уһун уугар сылаастык утуй. Сырдык үтүө ааккын үйэтигэр үлэлэһиэхпит, киэн тутта ааттыахпыт. Хорсун быһыыны көрдөрбүт Герой оҕобут аата өрүү сырдыктык ааттана турдун.

Ийэтэ, аҕата, эдьийдэрэ, күтүөттэрэ.

Аҕабыт сырдык кэриэһин умнуохпут суоҕа...

Биһиги дьэ кэргэн аҕабыт, тапталлаах эһэбит **МОРГУСОВ Михаил Александрович** Орто дойдуну олобуттан букатыннаахтык барбыта бу биер сылын туолла. Кини Таркаайы нэһилиэгэр 1957 сыллаахха бэс ыйын 9 күнүгэр күн сиригэр төрөөбүтэ. Моргусовтарга төрдүс оҕонно буолар.

Аҕата Өлөксөөндүр, ийэтэ Борускуо холкуос, сопхуос тутуах үлэһиттэрэ этилэр. Ол курдук тапталлаах ийэтэ Борускуо уопсайа 34 сыл дайаарканан, аҕата сылгыһытынан үтүө суобастаахтык үлэлээбиттэрэ. Оччотооҕу уустук кэмнэргэ нэһиликтэн икки кэс тэйиччи сытар «Мөрөһүй» түбэтигэр олоҕорбуттара.

Миша 1975 с. Марха орто оскуолатын бүтэрэн баран Таркаайы отделинетыгар үлэли сылдьан, Сэбизскэй Аармыйаҕа чиэстээхтик сулууспалаан кэлбитэ. Аармыйа кэнниттэн сопхуоска тракторист-слесарынан үлэлээбитэ.

1981 сыллаахха ыал буолбуптук. Үс оҕолоохпут, сиэннэрдэ-



эхпит, хос эһэ, эбээ буолбуптук. 1981 сылтан Кириэптээҕи чоҕу хостуур карьерага бульдозерист, погрузчик да быһытынан олус таһаарылаахтык үлэлээбитэ, ону туоһулуур 2-с, 3-с истиэпэннээх «Шахтерская Слава» знактарынан наҕараадаламмыта. (1989, 1991 сс.). Карьертан бизнсийэбэ тахсан баран, Нурба ГУП ЖКХ слесардан 2016 сылга сокращениеҕа баран уурайбыта. Ханна да үлэлээбитин иһин үлэтигэр үлэһит үтүөтэ буолан

хайыабыла элбэх. Ол курдук, САСР ТП Почетнай грамотата (1987, 1988 сс.). «Ветеран труда» - 2007 с., «Почетный гражданин Таркаинского наслега» - 2007 с. «Почетная грамота ГУП ЖКХ РС(Я)», Кыһыл көмүс чаһынан - 2007 с. наҕараадаламмыта. 2007 сылтан бааһынай хаһаайыстыба тэринэн сайылык ылан 76 төбөҕө тиэрдэ сылдьыбыппыт. 2020 сылтан ыарытынан уурайбыппыт. 2011 с. «Серебряный Знак МСХ РС(Я)», «Ветеран ГУП ЖКХ Нюрбинского района», 2013 с. «Юбилейная медаль - 90 лет СССР» наҕараадалардаах.

Нэһиликкэ ытыллар тэрээһиннэргэ актыыбынайдык кыттааччы, сыана бэтэрээнэ, кинитэ суох улахан кэнсиэрдэр ааспаттара. Марха кулууба кытта ынгыран, араас фестивалларга, хорга ырыа таһаарааччынан сылдьар этэ. Аҕабыт сырдык кэриэһин умнуохпут суоҕа, саныы, ахта сылдьыахпыт.

Кэргэнэ, оҕолоро, сиэннэрэ, хос сиэнэ.

Ахтабыт, саныыбыт, суохтуубут

Тапталлаах кыра кыыспыт, эйэбэс эдьийбит, мааны балтыбыт, күн күбэй ийэжээм **СПИРИДОНОВА Тамара Гаврильевна** бу Орто дойдуттан барбыта номнуо биер сыла туола оҕуста. Оҕом барахсан саамай күөгэйэр сааһыгар ыарахан ыарыгы ыларан барда. Хата бэйэтин аатын ааттатар, кини сиппэтэҕин ситиһэр, орубуна бэйэтин майгынныыр кыыс оҕололоох. Баарыгар художественнай уонна музыка оскуолатыгар киллэрбитэ. Ити барыта оҕотун иннин санаан түстээн бардаҕа дии.

Томабыт ситэри олоҕобото олоҕун оҕото салгыаҕа диэн эрэллээхпит. Оҕобут элэк-дүүгэлэрдээҕэ, киниэхэ элбэх ыалдыт чэйдээн ааһааччы. Тиэргэн иһигэр араас сибэкки, оҕуруот аһа бөҕө үүннэрээччи. Аһыныгы сүрэхтээх буолан ыт, куюска иитэрэ.



Оҕобун сүтэрбит кэммитигэр күүс-көмө буолбут урууларбытыгар, уолум табаарыстарыгар, кыһыһым дьүүгэлэригэр, ыалбыт Харламова Капиталина Иннокентьевнаҕа махталытын тиэрдэбит. Баҕарабыт бары үтүөнү, кытаанах доруобуйаны, дьоллоох олоҕу.

Ийэтэ, оҕото, убайа, балта.

ЯСИА

В ноябре россияне ждут длинные выходные

Это связано с празднованием Дня народного единства, который отмечается 4 ноября

В ноябре в России празднуют День народного единства. Праздник подарит россиянам в начале месяца длинные выходные и укороченную рабочую неделю.

В этом году День народного единства, который отмечается 4 ноября, выпадает на субботу. Выходной день будет перене-

сен на понедельник, 6 ноября. Таким образом россияне будут отдыхать три дня подряд, с 4 по 6 ноября включительно. Предпраздничный рабочий день в пятницу, 3 ноября, будет сокращен на 1 час.

Рабочая неделя начнется со вторника, 7 ноября.

В Якутске определили единые дни школьных каникул в новом учебном году

Осенние каникулы рекомендовано провести с 27 октя-

бря по 4 ноября

Управление образования Якутска определило единые дни школьных каникул в 2023-2024 учебном году.

Так, осенние каникулы в школах города рекомендовано провести с 27 октября по 4 ноября. Зимние пройдут с 31 декабря 2023 года по 8 января 2024 года. Весенние запланированы на период с 23 по 31 марта 2024 года.

Для первоклассников предусматривается дополнительная неделя каникул в середине третьей четверти, если обучаются по четвертям.

Центр ГИМС напоминает

Думать о рыбалке и прогулках по льду пока не стоит!

Страшная статистика гибели людей на воде в осенне-зимний период не пугает любителей подледной рыбалки: даже одна маленькая пойманная рыбка куда важнее своей, человеческой, жизни! И неважно, что первый лед таит в себе много опасностей, а ведь погода на улице постоянно меняет температуру с плюса на минус, толщина льда еще недостаточна для того, чтобы выдерживать безопасную массу тела!

Уважаемые любители зимней подледной ловли, важно помнить и соблюдать основные правила поведения на водных объектах, ведь выполнение элементарных мер предосторожности - залог вашей безопасности! Будьте благоразумны, цените свою жизнь и берегите спокойствие своих близких и родных! Думать о рыбалке и прогулках по льду пока не стоит!

Если Вы стали очевидцем несчастного случая на водном объекте, срочно обращайтесь за помощью по телефонному номеру «01» или с мобильного телефона «101», «112».

Основные правила поведения на льду:

- На тонкий, неокрепший лед выходить ЗАПРЕЩЕНО!
- Выходить на лед можно только тогда, когда его толщина достигает не менее 10 сантиметров в пресной воде и 15 сантиметров в соленой.
- Прочность льда можно определить визуально: лёд голубого цвета - прочный, а прочность льда белого цвета в 2 раза меньше. Лёд, имеющий оттенки серого, матово-белого или желтого цвета является наиболее ненадежным. Такой лёд обрушивается без предупреждающего потрескивания.
- Ни в коем случае нельзя выходить на лед в темное время суток

и при плохой видимости (туман, снегопад, дождь).

- При переходе через реку пользуйтесь ледовыми переправами.

- Нельзя проверять прочность льда ударом ноги. Если после первого сильного удара покажется хоть немного воды, это означает, что лед тонкий, по нему ходить нельзя. В этом случае следует немедленно отойти по своему же следу к берегу, скользящими шагами, не отрывая ног ото льда и расставив их на ширину плеч, чтобы нагрузка распределялась на большую площадь. Точно так же поступают при предостерегающем потрескивании льда и образовании в нем трещин.

- Убедительная просьба к родителям: не отпускайте детей на лед (на рыбалку, катание на лыжах и коньках) без присмотра.

Одна из самых частых причин трагедий на водоёмах - алкогольное опьянение. Люди неадекватно реагируют на опасность и в случае чрезвычайной ситуации становятся беспомощными.

Если вы провалились под лед:

- Широко раскиньте руки по кромкам льда, чтобы не погрузиться с головой;
- Если возможно, передвиньтесь к тому краю полыньи, где течение не увлечет вас под лед;
- Старайтесь, не обламывая кромку, без резких движений выбраться на лед, наполнив грудью и поочередно вытаскивая на поверхность ноги, широко их расставив;
- Выбирайтесь из полыньи, перекатываясь, а затем двигайтесь ползком в ту сторону, откуда шли.

При спасении человека, провалившегося под лед, необходимо:

- немедленно крикнуть ему, что идете на помощь;
- приблизиться к полынье ползком, широко раскинув руки;
- подложить под себя лыжи, фанеру или доску, чтобы увеличить площадь опоры и ползти

на них;

- к самому краю полыньи подползая нельзя, иначе и сами окажетесь в воде;
- ремни и шарф, любая доска, лыжи, санки помогут вам спасти человека;
- бросать связанные предметы нужно за 3-4 м до пострадавшего;
- действовать решительно и быстро;
- подать пострадавшему подручное средство, вытащить его на лед и ползком двигаться от опасной зоны.

Оказание первой медицинской помощи пострадавшему на воде:

- при попадании жидкости в дыхательные пути пострадавшему необходимо очистить полость рта, уложить его животом на колени так, чтобы голова свисала к земле и, энергично нажимая на грудь и спину, удалить воду из желудка и легких;
- приступить к выполнению искусственного дыхания;
- с пострадавшего необходимо снять и отжать всю одежду, потом надеть (если нет сухой) и укутать полиэтиленом (возникает эффект парника);
- при общем охлаждении пострадавшего как можно быстрее доставить в теплое (отапливаемое) помещение. Немедленно вызвать скорую медицинскую помощь;
- снять мокрую одежду, тепло укрыть, обложить грелками, напоить горячим чаем.

Берегите себя и своих близких!

Вилейское отделение Центра ГИМС ГУ МЧС России по РС (Я).

ПРОДАЮ

► земельный участок под гараж по улице Бекурина, район магазина "Полюс". Рядом центральное отопление. Цена по договоренности. **Тел. 8-914-823-97-06, 8-914-103-47-19.**

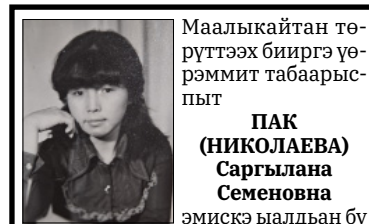
Махталбыт кэмэ суох

Бу дьыл алтынны 9 чыылылатыгар Ньурбатааы медколледж оҕолоро, кэһиилээх-тойдоох көмөҕө кэлэн бэтэрээн медиктарга туох даҕаны киһиэхэ эппэт сүнгкэн улахан көмөнү оҥордулар. Ол курдук быйыл авариянай состояниеланан саҥа дьизэ туттаран эргэ дьийэттэн саҥа дьийэҕэ таһаҕас бөҕө таһан, дьизэ үрдүгэр опилка кутан көмөлөстүлэр. Оҕолорбут барахсаттар ааттарын ааттаан туран, сиртэн халлаанга диэри махталбыт кэмэ суох: Гурьева Лилия, Трофимова Наталья, Федорова Полина, Кутимская Ксения, Егоров Саян, Кузьмин Айаал, Максимов Вадим, Алексеев Константин.

Хаһан даҕаны итинник көмө суоҕа, оҕолор барахсаттар бэйэлэринэн тылланан кырдыаҕастар декадаларыгар түбэһиннэрэн ити айылаах көмөнү оҥордулар. Оҕолорго үөрэхтэригэр үрдүк ситиһиилэри, кы-

таанах доруобуйаны баҕарабыт. Үчүгэй иитиилээх төрөппүттэрдээх буоланнар итинник үлэҕэ кэлэллэр, бу айылаах ардахсилбик кэмигэр. Инникитин даҕаны итинник кырдыаҕастарга, кыамматтарга сыһыангытын сүтэрбэккэ, медиктэр буоларгыт быһыытынан, аһыныгас сүрэхтээх, үрдүк культуура дьонно буоларгытынан киэн туттабыт! Дьоллоох-соргулаах, дьизэ кэргэнгитигэр сити курдук улахан ситиһиилэри, доруобуйаны баҕаран туран, оҕолорбут барахсаттары күүскэ сахалыы сырылааччы сыллыбыт!

Махталы кытары Ньурба куорат бэтэрээн-психиатр бырааһа Павлова Маргарита Николаевна, кини балта доруобуйа харыстабылын бэтэрээнэ, медсестра Спиридонова Валентина Дмитриевна. Ньурба куорат, ыраах Убайаан олохтоохторо. 09.10.2023 сыл.



Маалыкайтан төрүттээх биригэ үөрэммит табаарыспыт
ПАК (НИКОЛАЕВА) Саргылана Семеновна
эмискэ ыалдьан бу Орто дойдуттан барбытын эмискэ истэн соһуйдубут, хоргуттубут. Биригэ төрөөбүттэригэр, аймактарыгар, кэргэнигэр, оҕолоругар уонна сизнэнигэр кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит. Саргыбыт барахсан быдан дьылларга быраһаай, уһун уугар сымнаҕастык, сылаастык утуй. Хаалбыттарга баҕарабыт күүстээх санааны, тулууру.
Маалыкайтан биригэ үөрэммит кылааһын оҕолоро – 83 выпусктар, кылаас салайааччыта Людмила Михайловна Павлова.

Убаастыыр биригэ үлэлиир кэлиэгэбитигэр ГУП ЖКХ Ньурбатааы филиалын ПТО инженеригэр Кириллин Василий Руфовичка тапталлаах күн күбэй ийэтэ, Чуукаар нэһилигин олохтооҕо
КИРИЛЛИНА Аида Сергеевна
55 сааһыгар ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.
ГУП ЖКХ Ньурбатааы филиалын кэлектиибэ.

Күндү бырааппыт **ВАСИЛЬЕВ Николай Иванович**
эмискэ хомолтолоохтук күн сириттэн барбытынан дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Маалыкайтан Григорьевтар, Чемпосовтар, Ньурбаттан Петровтар дьизэ кэргэттэрэ.

Күндүтүк саныыр тапталлаах эдьийибит
ЕЛЕГЯЕВА Валентина Дмитриевна
уһун ыарахан ыарыыттан олохтон туораабытынан күтүөбүтүгэр Валентин Алексеевичка, оҕолоругар дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит.
Ивановтар, Николаевтар, Гуляевтар, Елегяевтар.

Өр сылларга үөрэҕири систиэмтигэр энкилэ суох үлэстэбит бири дойдулаахпыт, педагогическай үлэ бэтэрээнэ, Саха өрөспүүбүлүкэтин үөрэҕиригэр туйгуна, Учууталлар учууталлара, Сорос бириэмийэтин лауреата

ЕЛЕГЯЕВА Валентина Дмитриевна
бу күн сириттэн улахан ыарыыттан күрэммитинэн кэргэнигэр Валентин Алексеевичка, оҕолоругар, сизнэнигэр, биригэ төрөөбүттэригэр дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Оскуола кэлектиибэ.

Дьаархан нэһилигин дьаһалтатыгар биригэ үлэстэбит табаарыспытыгар Кириллин Василий Руфовичка тапталлаах ийэтэ, эбэлэрэ
КИРИЛЛИНА Аида Сергеевна
ыарахан ыарыыттан күн сириттэн барбытынан бары аймактарыгар, чугас дьонноругар дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Павел, Семен, Айталина, Анжелика, Саргылана, Семен.

Күндү биригэ үөрэммит дьүөгэбит, табаарыспыт, амаар ийэ, эбэ, үлэ бэтэрээнэ, Чуукаар нэһилигин «Ымыычаан» оҕо уһууаанын иитэччигэ
КИРИЛЛИНА Аида Сергеевна
ыарахан ыарыыттан соһуччу олохтон туораабытынан кэргэнигэр Руф Васильевичка, оҕолоругар, сизнэнигэр, чугас аймактарыгар дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит. Аһыгытын тэҥнэ үлэстэбит.
Чуукаар оскуолатыгар биригэ үөрэммит үлээннээхтэрэ, 19 выпуск.

Күндү тапталлаах эдьийибит, Чуукаар олохтооҕо
КИРИЛЛИНА Аида Сергеевна
эмискэ ыарахан ыарыыга ылларан бу күн сириттэн барбытынан тапталлаах кэргэнигэр Руф Васильевичка, оҕолоругар Василийга, Варвараҕа, Марияҕа, Сахыаҕа, кийитигэр, күтүөтүгэр, сизнэнигэр дириг кутурҕаммытын тиэрдэбит.
Маалыкайтан быраатын Василий, балтыларын Мария, Шура дьизэ кэргэттэрэ.

«Нурба»
И.о. главного редактора
ДОРОФЕЕВА Лариса Кимовна

Учредители:
Правительство Республики Саха (Якутия)
ГАО РС (Я) «Сахапечать»
Издатель:
ГАО РС (Я) «Сахапечать»
Адрес издателя:
677000, г. Якутск,
ул. Орджоникидзе, 31, каб. 124
тел/факс: (8-4112) 34-39-17

Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций Управление Роскомнадзора по Республике Саха (Якутия). Регистрационный номер ПИ № ТУ14-00551 от 03.06.2020 г.

Адрес редакции:
678450, РС(Я), Нюрбинский район г. Нюрба, ул. Ленина, 37.
redakcia06@mail.ru

Телефоны:
менеджер по рекламе: 2-33-32,
+7-914-300-01-37

Отпечатано в редакционно-компьютерном комплексе редакции, типографии газеты «Нурба-Огни Нюрбы». Время подписания в печать по графику: 17.00, фактически: в 16.30. Объем 3 печ. л. Индекс ПИ 988. Тираж 683. Цена 38 руб. Газета выходит 1 раз в неделю: по четвергам на якутском (русском) языках. За содержание рекламы, объявлений и писем отвечают рекламодатели и авторы. Мнение автора не всегда совпадает с мнением редакции.

